Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1999 йил 2 ИЮЛЬ. жума, № 47 (6.003). Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ СОНДА:

1-2-саҳифалар
Ҳосил нав танлашдан бошланади
Йўлинг ойдин бўлсин, абитуриент!
Қишлоқ дўконидаги ҳангома
4-саҳифа
Раҳбарлар газета ўқишадими?

Сешанбадан жумагача

КУННИНГ МУҲИМ ЯНГИЛИКЛАРИ

29 июнь куни Марказий Осиёда энг йирик Хўжаобод ер ости газ омборининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов иштирок этди. Шу куни мамлакатимиз Йўлбошчиси Андижон туманидаги касб-ҳунар коллежи қурилиши билан ҳам танишди.

* * *

30 июнь куни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Оқсарой қароргоҳида Халқаро тикланиш ва тараққиёт банкининг Жозеф Стиглиц бошчилигидаги делегациясини қабул қилди.

Суҳбат чоғида мамлакатимизнинг ушбу халқаро молиявий ташкилот билан ҳамкорлиги масалалари муҳокама этилди.

* * *

30 июнь куни республикамиз раҳбари Ислом Каримовга Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Бирлашган қироллигининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Кристофер Ингем ишонч ёрлиғини топширди.

Шу куни Покистон Ислом Республикасининг Фавқулодда ва мухтор элчиси Холид Амир Хон, Австралиянинг Фавқулодда ва мухтор элчиси Рут Лоррейн Пиарс хоним, Мўғулистоннинг Фавқулодда ва мухтор элчиси Булгаагийн Алтангэрэл ҳам давлатимиз Президентига ишонч ёрлиқларини топширдилар.

* * *

Болгария Халқ Мажлисининг раиси Йордан Соколовнинг таклифига биноан Олий Мажлис Раиси Э. Халилов бошчилигидаги Ўзбекистон Парламент делегацияси шу йил 30 июнь куни расмий ташриф билан Софияга жўнаб кетди.

* * *

Олтиариқ тумани ғаллакорлари давлатга 17.800 тоннадан зиёд дон топшириб, вилоятда биринчи бўлиб бу борадаги шартнома режасини бажардилар.

* * *

Самарқанд тумани ғаллакорлари ҳам пешқадамлар қаторида зафар қучишди. Улар мўлжалдаги 10.240 тонна ўрнига 10.372 тонна ғалла топшириб, режани 101,3 фоизга адо этдилар. Туманда пилла топшириш режаси 113 фоиз бажарилди.

Нурobод туманида қишлоқ хўжалигининг барча соҳалари қатори ғаллачилик ҳам яхши йўлга қўйилган. Ҳар куни минглаб гектар майдондаги сара дон қудратли «Кейс» ва бошқа комбайнларда саранжомлаб олинмоқда. Миришкорларнинг жорий йил ҳосилидан ниятлари улуғ. Улар давлатга 32 минг тонна қирмизи дон сотиб, ҳосилдорликни ўтган йилгидан икки ҳиссага оширишга бел боғлашган.

СУРАТЛАРДА: 1. Лалми майдонларда ўрим-йиғим пайти. 2. А. Темур номли хўжалик механизаторлари Акрам Хушвақтов ва Ширинбой Норқўзиевлар мавсумни тез ва соз ўтказишга азму қарор қилишган.

Т. НОРҚУЛОВ олган суратлар.

ҒАЛЛАМИЗ ИККИ МИЛЛИОН ТОННАДАН ОШДИ

Шу кунларда миришкор қувончининг чеки йўқ. Заҳмат ила қилинган меҳнат самараси хирмонларда ўз аксини топмоқда. Кун сайин ўрим ишлари жадаллашаяпти.

Бугунгача мамлакатимиз ғаллакорлари уйган хирмон икки миллион тоннадан ошди. Демак, ризқ-насиба мўл, тандирлар нонга тўлади.

Ҳосилни нест-нобуд қилмасдан йиғиштириб олишда Самарқанд, Наманган, Андижон вилоятлари пешқадамлик қилишаяпти.

Ҳар куни далаларда 4715 та, шундан 1081 таси «Кейс» комбайнлари долзарб ишни сифатли уддалашда деҳқонга мадад бераяпти. Бугун ана шу агрегатлар кучи билан 33732 гектар ғалла майдони сифатли ўриб олинди. Мавсум бошидан буён эса бу кўрсаткич 721.8 минг гектарни ташкил этади.

2 июль — Ўзбекистон Республикаси Давлат герби қабул қилинган кун

МУСТАҚИЛЛИГИМИЗ РАМЗИ

Ўзбекистон ўз мустақиллигининг биринчи йилидаёқ Давлат гербига эга бўлди. 1992 йилнинг 2 июлида «Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тўғрисида»ги Қонун қабул қилинди.

Бугун Ўзбекистонни жаҳоннинг турли бурчакларида гербига қараб танийдилар. Бугун мамлакат фуқароларига тамғамизни таърифлаб ўтириш шарт эмас. Бироқ шуни унутмаслик керакки, тамғамиздаги ҳар бир чизиқ, ҳар бир ранг, ҳар бир белгида муайян рамзий маъно бор. Айтайлик, ўнг томони чаноқлари очилган ғўза, чап томони буғдой шохларидан иборат чамбар ичра тоғлари, дарёлари бор гуллаган водий узра қуёш нур таратиб турибди. Бу айнан жаннатмонанд диёримизнинг тасвири эмасми? Юқорида мамлакатимиз ҳурлигининг рамзи сифатида саккизбурчак, яъни миллий нақкошлигимизда кўп қўлланган анъанавий мусамман акс эттирилган. Унинг ичида ярим ой ва юлдуз бор. Бу ҳам биз учун аждодлардан мерос бўлиб келаётган рамзлардан бири. Қадимда мусамманнинг саккиз бурчагини саккиз жаннатга ишора деб тушунганлар. Гербнинг марказидаги қанотларини ёзган Ҳумо қуши бахт ва эркесеварлик рамзи ҳисобланади. Ҳумо халқимизда илгаридан давлат қуши сифатида тасаввур қилиб келинган. Гербимизнинг пастки қисмида давлатимиз байроғини ифода этувчи чамбар лентасининг бантида «Ўзбекистон» деб ёзиб қўйилган. Бу сўз киши кўзига оловдек порлаб кўринади.

«Ўзбекистон Республикаси Давлат герби тўғрисида»ги Қонунда Ўзбекистон Республикаси Давлат Гербининг тасвири қайси биноларда ўрнатиб қўйилиши белгиланган.

Қонуннинг 8-моддасида шундай сўзларни ўқиймиз:

«Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари, шунингдек, республикада турган ўзга шахслар Ўзбекистон Республикасининг Давлат гербини ҳурмат қилишлари шарт.

Ўзбекистон Республикасининг Давлат гербини беҳурмат қилганлик Ўзбекистон Республикаси қонунларида белгиланган тартибда жазоланади».

Давлат герби — мамлакатнинг ҳар бир фуқароси муқаддас билиши шарт ҳисобланган белгиси. У юрагида Ватан туйғуси бор ҳар қандай кишида миллий ҳис, ўзига хос ғурур, энг муҳими, юртга меҳр уйғотади.

Ўзбекистон бир узук бўлса, герб — гўё шу узукнинг кўзи.

Султонмурод ОЛИМ.
(ЎзА).

ҒОФИЛ БЎЛМА, ҒАФЛАТДА ҚОЛМА!

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги мухбирининг саволларига жавоблари ҳамюртларимизни яна бир карра ҳушёрликка ундаши баробарида, сўнгги пайтларда бўлиб ўтаётган воқеа-ҳодисаларга янада фаолроқ ва чуқурроқ муносабат билдиришга даъват этаяпти.

— Президентимиз эътиборни иккита хавф-хатарга қаратиб, яна бир бор огоҳликка даъват этдилар. Ҳаётнинг аччиқ-чучугини озгина бўлса-да татиган, паст-баланд сўқмоқларини босиб ўтган одам оқу-қорани, нима яхши-ю, нима ёлғонлиги тезроқ фарқлай оларкан.

Ичимиздан чиққан душман қандай пайдо бўлади? Инсон «жамият менга нима берди, яна нима бериши керак», деган ўй билан яшаса, ҳадеганда мўлжалдагини юлиб-юлқиб ололмаса, атрофига ва атрофдагиларга ғараз билан қарай бошлайди. Бора-бора жамиятнинг камол топишига тўсқинлик қилувчи худбинга айланади. Назаримда, соғлом фикр юритишдан бебаҳра мана шундай одамларда турли хил ақидапарастлик оқимларига мойиллик бўлади. Ватан туйғусини ҳис қилишдан йироқ айрим юртдошларимиз руҳиятидаги бундай заиф томонлардан ёт оқим ташвиқотчилари усталик билан фойдаланишлари мумкин. Биз бундан вақтида огоҳ бўлишимиз, кечикмай олдини олишимиз керак.

Яқинда жиноятчилардан бир гуруҳи Олий суд томонидан жазога тортилди. Аммо ҳали пана-панада, хорижда тиш қайраб юрган кимсалар бор. Менинг уларга юрт фуқароси, оддий инсон сифатида айтадиган икки оғиз гапим бор: «Қўйинг-да энди. Тан ҳам бер-да. Нима қиласан ҳадеб оёқдан чалишга уриниб. Ундан кўра, ўзингга омонлик, узоқ умр тила. Ахир, бировга чоҳ қазисанг...

Умарҳожи СИДДИҚОВ,
пенсионер, Тўйтепа шаҳри.

* * *

— Гапнинг очиғи, мустақилликка эришганимизга салкам саккиз йил бўляпти-ю, айрим одамларимиз ҳамон ҳозирги ҳурлик, тинчлик, эркин ҳаётни фақат қорин қайғуси билангина ўлчашади.

Озиқ-овқат маҳсулотларининг қимматлиги-ю, кун кечиришнинг қийинлигидан нолишади. Энг ачинарли ва хавфли томони шундаки, бу тоифадагилар ўзларининг қобиғига ўралиб, тор доирадаги фикрлаш тарзларини атрофдагиларга ҳам «юқтиришга» ҳаракат қиладилар. Бу билан гоҳ билиб, гоҳ билмай,

АКС-САДО

ёшларнинг онгини заҳарлаётганликларидан, ўзи сингари «берсанг еяман, бермасанг ўламан» қабилида иш тутиб, фаолиятсизликка ундаётганликларидан заррача бўлса-да, ўзларини гуноҳкор сезмайдилар. Биз ёшларни ўз ҳақ-ҳуқуқларини танийдиган, ўқиш ва ишда учрайдиган майда-чуйда қийинчиликларни ирода билан енга оладиган руҳда тарбиялашимиз керак.

Ёшларни ёт таъсирлардан бой ички маънавияти, аввало, оиласи ободлиги ва юрт тинчлиги ҳамда равнақи йўлидаги собитқадамлиги, шу йўлдаги ҳаракатининг изчиллиги сақлаб қолади, деб ўйлайман.

Шоира МАЖИДОВА,
тадбиркор, Бўка тумани.
(Туркистон-пресс).

* * *

— Юртбошимиз бизни соғлом фикр юритишга, огоҳликка, ҳушёрликка даъват этиб, аждодларимизнинг асрий орзу-армонларидан бугунги воқеликка айланган мустақилликни кўзимиз қароғидек асрашга, авайлашга, мустаҳкамлашга, уни турли бало-қазолар, очиқ ва яширин ёвлардан муҳофаза қилишга чорламоқда.

Президент суҳбатини ўқиган ҳар бир ватандошимиз ўзига ўзи «Тилим билан дилим бирми? Ватан, халқ учун нима беряпман? Отам, онам, ўғлим, қизим, қариндошим, қўшним миллат манфаатлари учун хизмат қиляптими? Маҳалламиз, овулимизда эл орасига кутқу солувчи фитначилар йўқми? Мамлакатимиздаги тинчлик, тотувликни мустаҳкамлаш учун мен нималар қилишим мумкин?!» деган саволларни бермоғи лозим. Ишончим комилки, миллионлаб элдошларимиз қалбида юқоридаги саволларга нисбатан ижобий жавоблар мавжуд.

Адашган, шайтон йўлдан урган кимсаларга қарата эса гапимиз битта: худонинг ва халқнинг қаҳридан қўрқинг, наинки у дунё, балки бу дунёнинг ўзида дўзахий бўлманг, тўғри йўлга қайтинг!

Чоршаъм ЭШБОЕВ,
«Амударётутинну» ҳиссадорлик жамияти раиси,
Қорақалпоғистон Республикаси.

* * *

— Тутқунликдан худонинг ўзи асрасин. Халқимизнинг қарамлик, ўз уйида муте бўлиб кун кўриш азоб-уқубатини тортганлиги тарихдан маълум. Эндигина ўзлигини таниб, топталган қадр-қимматини тиклаб, елкасига офтоб текканидан беҳад шодланган мендай оддий инсонни, дунёда мустақил Ўзбекистон давлатининг муносиб ўрни тан олинган бебаҳо бахтни кўролмаганларнинг кўзи кўр бўлсин!

Шундайлар бўлса, уларга қарата ҳой нокаслар, ҳой имонсизлар, кўзларингни каттароқ очинглар, Ватан ва элга хиёнат қилиб, халқ дуоибадига қолманг, дегим келади. Оқар сувлар оқаверади. Сиз эса кўлмак каби бугун ачиб-бижғиб, эртага ўрнингиз ҳам қолмаслиги тайин.

Муборакхон МАҲМУДОВА,
Тўрақўрғон туманидаги И. Набиев номли жамоа хўжалиги бригада бошлиғи.

ЎЗИМИЗНИНГ НАВЛАРНИ КЎПРОҚ ЭКАЙЛИК

Таҳлил

Бугунги деҳқон илгариги шўро давридагидан мутлақо фарқ қилади. Ҳозир унинг ўзи ҳеч қандай таклифсиз, тазйиқсиз далага чиқмоқда. Сабаби деҳқон энди ернинг ҳақиқий эгасига айланмоқда. У ижарачи, фермер, деҳқон хўжалиги ва мулк шаклининг бошқа турида иш юритиб, экилаётган экиннинг пировард натижасидан манфаатдор.

Буни юртимизда устувор соҳалардан бирига айланган ғаллачилик мисолида ҳам кўриш мумкин. Мамлакатимизда ғалла экиладиган барча майдонлар одамларга ижарага ёки фермер хўжаликларига бўлиб берилган. Икки томонлама тузилган шартномага кўра битимда кўрсатилган ҳосилга деҳқон маош олади, ортиқчаси эса яна унинг ўзида қолади. Демак, ўз даласида фидокорона ишлаган, тадбиркорлик билан иш юритган деҳқон ўрим-йиғим мавсуми якунида ўзи учун ҳам катта хирмон қолдириши аниқ. У донни ўзига кераклисини ишлатади, қолганини бозорга олиб чиқиб сотади.

Куни кеча Вазирлар Маҳкамаси қабул қилган «Бошоқли дон экинларини навлар бўйича жойлаштиришни такомиллаштириш, уларнинг селекцияси ва уруғчилигини яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ҳам тармоққа алоҳида эътибор берилаётганлигидан далолатдир. Мазкур ҳужжатда юқори ҳосилли, касаллик ва зараркунандаларга чидамли истиқболли навларни оқилона жойлаштириш, минтақаларнинг тупроқ-иқлим шароитларини ҳисобга олиб, бошоқли дон экинлари навларини янгилаш ва уларни навлар бўйича жойлаштиришнинг ҳар йилги дастурларини ишлаб чиқиш ҳамда амалга оширишни таъминлаш тўғрисида гап боради.

(Давоми 2-бетда)

ҚОРОВУЛБОЗОР ЁРОНГУЛЛАРИ

Улар туфайли мамлакатимиз эфир мойи ишлаб чиқариш бўйича жаҳонда биринчи ўринга чиқиши мумкин

Тажриба

Қора кўзлари ҳамиша чақнаб турувчи Холмома асли Тожикистонда туғилиб, ўсган эди. Оила аъзолари узоқ йиллардан буён эфирли мойлар хом ашёсини етиштирувчи «Геран» давлат хўжалигида меҳнат қилиб рўзғор тебратишарди. Ҳар йили хўжаликдаги заводда минглаб тонна ёронгуллар қайта ишланиб, машаққатли меҳнат эвазига олинган эфир мойлари темир жомларда тўппа-тўғри Москвага юборилар ва хориж мамлакатларга экспорт қилинарди.

Гераннинг 300га яқин тури бўлиб, эфир мойи уларнинг атиргулсимон навидан олинади. Ҳали XIX асрнинг бошидаёқ Франция, Испания, Италия, Жазоир ва бошқа мамлакатларда ундан саноат асосида эфир мойи ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Собиқ иттифоқ мамлакатларида бу ўсимликни саноат мақсадларида етиштириш 30-йиллар ўрталарида бошланди.

Иттифоқ тарқаб кетиб, Тожикистонда биродаркушлик уруши бошланганидан кейин Холмома Тиллаева ота-онаси, ака-укалари, сингиллари билан Бухоро томон йўл олди.

Улар Қоровулбозордаги Янги ҳаёт посёлкасида қўним топишди. Чўлқувар пахтакорлар билан бирга ишлай бошладилар. Улар бу ердан нафақат бошпана ва иш жойини, балки

(Давоми 3-бетда)

ТЕСТ — АДОЛАТ МЕЗОНИ

Бу услуб йилдан-йилга такомиллашмоқда

Маълумки, 1993 йилда Президентимиз ташаббуси билан жорий қилинган тест усули ёшларнинг билим олишга бўлган муносабатини тубдан ўзгартирди. Ижтимоий адолатни таъминлади, таълимни ислоҳ қилиш жараёнини жадаллаштирди, уни қайтарилмайдиган жараёнга айлантирди.

Мухбиримиз давлат тест маркази директори Муҳсинжон Муҳиддинов билан ана шу ҳақда суҳбатлашди:

Ўзбекистон XXI аср бўсағасида

— Домла тест тизими борасида турли миш-мишларнинг борлиги сир эмас. Шуларга ойдинлик киритсангиз.

— Фараз қилинг, катта ўйингоҳ. Бу ерга юз минглаб мухлислар йиғилган. Энди мен сизнинг қўлингизга бир кишининг суратини бериб қўйиб, шуни топинг деймаn. Ўйлайманки, анчайин мушкул иш. Назаримда тест ҳам ана шундай бир гап. Унга чуқур билим, ўткир мулоҳаза зарур. Бошқачароқ айтганда, биринчи марта Ўзбекистонда ишлаб чиқилган, компьютер технологиясидан кенг

(Давоми 2-бетда)

СОЛИҚЧИНИНГ ТИШИДАН, СОТУВЧИНИНГ ИШИ ЎТКИРМИ?

ЁКИ ИШТИХОН ТУМАНИДА САВДО-СОТИҚ, БОЗОР-ЎЧАР БОБИДАГИ АЙРИМ ҚИНҒИРЛИКЛАР ХУСУСИДА

Таассуф

Ўн-ўн беш кун аввал сафардан қайтаётиб йўл усти — қишлоққа бир кириб ўтдим. Маҳаллаком — қўшним келди:

— Бу зангар магазинчи роса ҳаддидан ошиб кетди. Тушунтир, ўқигансан...

— Нега?

— Кеча 40 қоп ун келтирди. Қанақадир жамиятники эмиш. Бир қопига 50 кило жойланган. Нақд 3000 сўмдан пуллади. Магазинчининг аёлидан «нега бунча қиммат?» деб сўрасам «билганингни қил» деди, сирқов. Алам қилди.

— Исми ким магазинчининг?

— Эри — Исмат, аёлини билмадим.

— Исмат дуруст одамми ўзи?

— «Яхши одам». Кези келганда ломни ҳам тиккасига ютиб юборади.

Эрталаб кўчага чиқдим. Куни кеча 40 қоп ун келтириб, ҳар бирини 3000 сўмдан пуллаган «лом ютгичнинг» аёли дўконни очиб, савдони бошлаб юборди. Кимдир эшакда, кимдир велосипедда, ва яна кимлардир темир ғалтакларда қопларни уйлари томон ташишга тушишди. Қилпиллаб бир қоп унни елкасига олиб келаётган Ҳасан калладан сўрадим:

— Калла, неча пулдан олдинг унни?

— Тешиб чиқсин, 3000 га ураяпти. Иштихонда эга йўқ...

Харидорлар бироз камайгач, сотувчига айтдим:

— Опа, унни қиммат сотманг-да ҳамма норози. Биласиз, қишлоқда пул топиш осонмас.

— Қиммат эмас. Қиммати ана Иштихон бозорида. Ҳар қопи 3200 сўмдан турибди. Меники бироз бўлсаям арзонку ука. Ёзасизми? Яхшиси жума куни келинг, хўжайиним шу ерда бўлади. Келишамиз.

Ҳа, булар билан «келишса» бўлади. Фақат бироз виждонни ҳам унга қўшиб ютиб юбориш керак-да. Бундай

(Давоми 2-бетда)

КЕЛГУСИ СОНДА:

Ўғлингизга атаб терак экканмисиз?

Янги рукн тақдимоти БИРНИ КЎРИБ ФИКР ҚИЛ...

Сўнгги пушаймонга ҳожат қолмасин

ЎЗИМИЗНИНГ НАВЛАРНИ КЎПРОҚ ЭКАЙЛИК

(Давоми. Боши 1-бетда)

Шўро даврида фақат пахта хом ашёси етиштирган, деҳқончиликнинг бошқа маҳсулотларини деярли унутаёзган ўзбек деҳқони бугун қисқа муддат ичида тажрибали ғаллакорга айланди. Нисбатан кам фурсат мобайнида ғалла мустақиллигига эришилмоқда. Мамлакатимиз аҳолиси эҳтиёжига етадиган донни ўзимиз етиштиришга эришдик. Бундай натижага табиийки, ўз-ўзидан эришилгани йўқ. Аввало Президентимиз, ҳукуматимиз соҳага алоҳида эътибор берганлиги, ғалла етиштирувчи хўжаликларга молиявий ёрдам кўрсатилганлиги, серҳосил, эртапишар навлар танланганлиги ва шу билан бирга деҳқонларимиз фидокорона меҳнат қилганлиги бунга омил бўлди. Президентимиз бу тўғрида амалга оширилган барча ишларни умумлаштириб шундай деган эдилар: «Ғаллачилик давлат сиёсати даражасига кўтарилганлиги боис қисқа фурсатда ана шундай ютуқларга эришилди».

Амалга оширилаётган ишларни бир туман мисолида таҳлил қилиб кўрайлик.

Хоразм вилоятининг Хонқа тумани ғаллакорлари жорий йилда 1480 гектар майдонда ғалла етиштирдилар ва ҳар гектар ердан 60 центнердан ҳосил олишга муваффақ бўлдилар. Давлат буюртмаси республикада биринчилардан бўлиб уддаланди. Баъзи пудратчилар ҳосилдорликни 70-80 центнерга етказишга эришишди. Республикамизнинг шимолий минтақасида бундай кўрсаткичга эришишнинг ўзи бўлмайди.

Эътиборли томони шундаки, ўрим-йиғим мавсуми ниҳоятда қисқа муддатда якунланди. Вилоят бўйича эса бу ишни узоғи билан йигирма иш кунида тугаллаш кўзда тутилди. Жаҳон андозаларига жавоб берадиган «Кейс» русумли комбайнлари деҳқоннинг мушкулини осон қилаётир.

Ғаллачилик йилдан-йилга ривожланиб, яратилаётган хирмон юксалиб, ҳосилдорлик ошиб бормоқда. Лекин шу билан бирга бу борада муаммолар ҳам вужудга келяпти. Бу ғалла уруғчилиги масаласидир. Масалан, ҳозиргача бизда лалми ер учун ёки сувли майдон учун ўзимизнинг ҳосилдор, эртапишар навлар жуда кам. Баъзи вилоятларда борлари ҳам кам майдонларга экиляпти.

Тўғри, Россиянинг Краснодар ўлкасидан олиб келиб экилаётган қатор навлар ўзининг ижобий натижасини беряпти. Лекин жойлар, вилоятлар иқлими, маҳаллий шароитга мос серҳосил навлар ҳам керак. Боиси ўзимизнинг заминда яратилган нав ҳар қандай об-ҳаво шароитига мос келади ва турли хил касалликларга чидайди.

Президентимиз яқинда Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятлари ғаллазорларида бўлганларида одамлар эътиборини шу масалага қаратдилар. Сурхондарё вилоятидаги кўпчилик туманлар майдонларнинг асосий қисмига бир хил, яъни «Юна» навини экишган. Мазкур нав юз фоиз ерларга қадалган туманлар ҳам мавжуд. Баҳорнинг бошларида занг касаллиги тарқалиб, энди пишиб етилаётган ҳосилнинг нобуд бўлиши рўй берди.

Давлатимиз раҳбари икки вилоятга қилган сафарларида оддий одамлар орасида бўлиб, аҳволни синчиклаб ўргандилар ҳамда хатоларни тузатиш юзасидан ўзларининг маслаҳатларини, йўл-йўриқларини бердилар. Қашқадарё, айниқса, Сурхондарё шароитида уруғчилик, ҳосилдорликни ошириш ишлари шу куннинг талабига тўла жавоб бермаслиги, маҳаллий шароитга мос навлар яратилмаганлиги, мавжуд навларнинг ҳам турли хил касалликларга чидамлилиги таъминланмаганлиги таъкидланди. Бу борада вилоят ҳокимликлари, вазирликлар, бу ишга алоқадор раҳбарлар зиммасига вазифалар топширилди.

Давр шиддат билан илгарилаб бормоқда. Бошқа соҳаларда бўлгани каби ғаллачиликда ҳам уруғликни танлаш, ерга қадаш, уни парвариш қилиш, ҳосилни йиғиштириб олиш каби кенг миқёсдаги юмушларни такомиллаштириб боришни ҳаёт тақозо қилмоқда. Тўғри, кейинги 5-6 йил мобайнида бу борада катта ишлар амалга оширилди. Лекин ҳали қилинмаган юмушлар, ечимини кутаётган муаммолар ҳам кўп. Шу боис енгни шимариб, ҳозирдан ишга киришиш керак. Ана шунда уруғчилик базаси ҳам ўзимизда яратилади, четга ғалла экспорт қилиш имконияти вужудга келади.

Ҳосил КАРИМОВ.

ТЕХНИКАДАН УНУМЛИ ФОЙДАЛАНАЯПМИЗМИ?

Қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни жадаллаштириш ва ердан унумли фойдаланишда техниканинг ўзига хос ўрни бор. Мустақиллик туфайли юртимиз деҳқонлари ҳам жаҳон тажрибалари синовидан ўтган, энг муҳими, экинзорларимизга жон ато этадиган, оғирини енгил қиладиган қудратли техникалар ёрдамидан баҳраманд бўлмоқда.

Ана шу техникалар кучидан фойдаланиш самараси қандай? Қуйи Чирчиқ туманидаги «Ўзбекистон беш йиллиги» тажриба хўжалигида бўлиб ўтган семинар-кенгаш худди шу мавзуга йўналтирилганди. Шунингдек, республикамиздаги барча вилоят ва туманлардан келган мутахассислар, вазирликлар, идоралар, «Агромашсервис» ҳиссадорлик жамиятлари раҳбарлари «Суғориладиган ерлардаги бошоқли дон экинларини йиғиштириб олиш, ерни тайёрлаш ва такрорий экинлар экиш технологияси» мавзусида мулоҳазали ва таҳлилий фикрлар билдиришди.

Мутахассислар кейинги йилларда агросаноат мажмуида жорий этилаётган техникаларни кўздан кечирдилар, яқиндан танишдилар. Шулар қаторида ўзимизда ишлаб чиқарилаётган, замон талабларига мос агрегатлар ҳам йиғилиш иштирокчилари эътиборини тортди.

Семинар ишида Бош вазир ўринбосари, қишлоқ ва сув хўжалиги вазири Б. Олимжонов иштирок этди.

А. ҚОДИРОВ.

Суратларда: «Ўзбекистон беш йиллиги» тажриба хўжалигида бўлиб ўтган кўргазмали семинардан лавҳалар.

Х. МИРЗАКАРИМОВ олган суратлар.

СОЛИҚЧИНИНГ ТИШИДАН, СОТУВЧИНИНГ ИШИ ЎТКИРМИ?

(Давоми. Боши 1-бетда)

дўкондорларнинг ҳаттоки, солиқчилар ўртасида ҳам ҳурмати бор. Шу боис улар ҳеч кимдан қўрқмайди.

Лекин бу гал омади чопмади шекилли, Иштихон туманидаги Алишер Навоий номли жамоа хўжалигининг Катта-Қангли қишлоғида 3000 сўмдан сотилган 40 қоп ун дўкондор Исматнинг тинчини бузди. Кимдир туман солиқ инспекциясига хабар қилибди. Вакиллар келиб тафтиш айлади. Сотилган унларнинг нархи аслида бор-йўғи 2600 сўмдан экан. Дўкондор нақд 12 минг сўм фойда қилибди. Шунингдек 65 сўмлик совунни 75 дан пуллаганлиги, дўкондаги ҳисоб-китоб аппаратининг умуман ишламаслиги аён бўлди. Тафтишдан сўнг солиқчилар эшикни муҳрлаб кетаётганда Исматлом хотинини ошириб сўкди. «Ҳаммасига сен сабабчисан, димоғингдан қурт ёғади, муомалани билмайсан», деди.

Бўлар иш бўлди, биров хурсанд, биров хафа. Аммо... орадан икки кун ҳам ўтмай дўкон яна очилди. Қишлоқдагилар орасида миш-миш тарқалди: «Кўрдингларми, солиқчининг тишидан, Исматвойнинг иши ўткир. Қандини урсин! Яна ҳеч нарса кўрмагандек ўз ўрнида савдони юргизаяпти...»

Хуллас, дўкон мудири туман солиқ қўмитаси томонидан қилмишига яраша жаримага тортилди холос. Билмадим унинг гуноҳи шунчалик енгил жазога лойиқмикан? Ахир у харидорларнинг ризқидан нақд 12 минг сўм уриб қолса-ю, яна савдосини давом эттираверса, қандай гап? Ўйланиб қолдим ва туман солиқ қўмитаси раиси Тоҳир Исматовга телефон қилдим:

— Ака, нима учун Навоийдаги дўконда яна Исмат ишлаяпти? Унга енгил жазо берилганлигини биласизми? Нима учун прокуратурага оширмадингизлар?

— Катта миқдорда жарима солдик. Тафтишчиларга айтаман. Сизни албатта топади. Лекин...

Шундан кейин ҳам бу масала юзасидан солиқчилар билан бир-икки бор баҳслашдим. Барибир халқдан ўмариб олинган пул ўрнига тушмади. Тўхта, дедим ўзимга-ўзим, бозорни ҳам бир кўрай, нархнаво қандай экан? Тўғри туман марказидаги деҳқон бозори томон йўл солдим. Тўғри келган дўконга кириб уннинг нархини сўрадим:

— Қирғизистонники ака, олий нав. 4800 сўм. Олсангиз, келишамиз.

Кейинги дўконга кирдим:

— Ака, ун ўзимизники олий нав, 45 килодан. 3200 сўм.

— ...Эй, булар лом ютувчидан ҳам баттар-ку, — ўйладим ўзимча. — Ҳақиқатдан ҳам Иштихонда эга йўққа ўхшайди. Бозордаги нархни сўрашга қўрқади киши. Совун — 75-80 сўм, новвот — 400-425 сўм, шакар 250-270 сўм, пахта ёғи — ҳаммасидан қиммат. Капалагим учди.

Вазиятни ойдинлаштириш учун бозор раҳбари — Иштихон шаҳридаги очиқ турдаги акционерлик жамияти раиси Азамат Бозоровга учрашдим:

— Бозорнинг ипи кўринмайди-ку ака! Нима гап ўзи?

— Мен бозорнинг қиёфасига жавоб бераман, холос. Ана, кўринг, шундай чиройли дарвоза ўрнатдимки... Нархнаво масаласида бошқалар шуғулланади.

— Сотувчилар қишда маҳсулотларни қаерда сақлайди?

— Уйида албатта.

— Унда нега омборхона эмас, дарвоза қурдингиз? Энди кириш ҳам пуллик бўладида. Яна кимга қийин, фалончиларга?

— Пулли қилмаймиз. Бироқ чиройли бўлсин деймандa. Насиб бўлса омборхона ҳам қурилади.

— Қачон?

— Вақти келса.

Бозорком гапни чўрт кесди. «Вақти келса» деди. Аммо вақт кутиб турмайди-да.

Айланиб-айланиб бозорком иккаламиз сотувчи Насиба Рўзиевага учраб, муддаога ўтганимиздан сўнг бироз ажабланиб қолдим. Насиба Рўзиева дабдурустдан Азамат Бозоровга қарата «Азамат ака, менда аламингиз бор экан, нега шу ишни қилдингиз? Қимматига сотаётган битта менми, бошқаларни кўрмадингизми?» деди. Иккаламиз ҳам ноқулай аҳволда қолдик. Охири Рўзиеванинг иши бўйича ҳужжат тузилди. У Самарқанд шаҳридан ҳар бир қопи 45 килодан бўлган 13 қоп унни 2950 сўмдан олиб келган, Иштихон бозорида эса маҳсулотини нақд 3200 сўмдан пулламоқда. Бундай номақбул ишдан ҳаттоки, солиқ инспекцияси ходимлари ҳам бехабар қолишган. Эҳтимол улар хабар топгани билан ҳеч нарса қилолмасмиди?! Чунки сотувчи солиқчидан қўрқса куппа-кундуз куни нафсини бунчалик баландлатиб юбормаган бўларди.

Шу куни, бозор шарт-шароити, ойдинлашган баъзи бир номақбул масалалар бўйича расмий ҳужжат тайёрланди. Бироқ бозор раҳбари Азамат Бозоров, сотувчи Насиба Рўзиева, ҳатто солиқ инспекцияси ходимлари ҳам тайёр ҳужжатга имзо чекишдан бош тортишди. Бир сўз билан «ҳаммасини тўғрилаймиз»дея ваъда беришди. Ана шунақа гаплар. Иштихонда тўрт-беш ноинсоф қишлоқ аҳлини шилиш билан банд. Уларнинг мушугини «пишт» дейишга... негадир доим кечикиб юрамиз.

Аслида қишлоқ одамларининг кайфияти доимо аъло бўлиши керак. Чунки ишлашга ер, ишлатишга куч бор. Ҳалоллик ҳам топилади. Одамлар бир-бирларини алдамайди, жуда ҳам ишонувчан. Ҳаммаси таниш, қариндош бўлиб боғланиб кетишган. Керак пайтда суяйди, аяйди. Бироқ баъзи бир диёнатсиз, очкўз кимсалар, ўз вазифасига нолойиқ кишилар қишлоқ аҳлининг бундай соддалигидан, одамохунлигидан фойдаланиб, текин даромад тўплашга ружу қўйишган. Бундай муттаҳамликларнинг, нокасликларнинг чораси борми? Бор албатта. Қаерда ва қачон бўлмасин, одамгарчиликка ҳамда мамлакатимиздаги мавжуд қонун-қоидаларга хилоф равишда иш қилганларнинг паттасини шартта қўлига тутқазиш, жазосини бериш лозим. Бунинг учун мутасаддилар, назоратчилар ҳамма бирдек ишлаши керак. Биз ҳам ўз ҳақ-ҳуқуқимизни беш бармоқдек билишимиз лозим. Акс ҳолда... Акс ҳолда сотувчидан инсоф, олувчидан барака кетаверади. Солиқчининг тишидан, сотувчининг иши ўткирлашади. Бунга эса йўл қўйиб бўлмайди. Чунки биз муҳтарам юртбошимиз таъкидлаганларидек ҳуқуқий, адолатли, жамият қураяпмиз. Бунга тўсиқ бўладиганларга қарши барчамиз биргаликда аёвсиз кураш олиб боришимиз зарур. Шундай эмасми? Самарқанд вилоят солиқ инспекцияси (Б. Ибрағимов), матлубот жамиятлари уюшмаси (Қ. Нуриддинов), бозорлар уюшмаси (Ў. Ҳусаинов), Иштихон тумани ҳокимлиги раҳбарлари бу фикрга қўшилишармикан?

Ҳар қалай улардан жавоб кутамиз.

Нормурод МУСОМОВ.

АСЛ ДЕҲҚОН ИШ КЎЗИНИ БИЛАДИ

Балиқчи туманидаги «Чинобод» ширкат хўжалиги бригада бошлиғи Абдуазиз Холиқовнинг даласини кўриб,қойил қолдик. Ғўзалари бир текис унган, ҳар бирида 12-15 ҳосил шохи бор, шонаси 30 донагача, гуллай бошлаган. Бригадирдан бу йилги шароитда қандай қилиб бундай ғўза етиштирдингиз, деб сўрадик.

— 64 гектар ерда апрель ойининг бошларида плёнка остига чигит эккан эдик, дея ҳикоя қилади у. Чигит яхши униб чиқди, кутилмаган совуқдан ғўзаларимиз қорайиб кетди, плёнка ҳам ёрдам бермади. Плёнкани тезлик билан йиғиштириб олиб, борона юргиздик: карта четларидаги баъзи жойларни чизелладик. Бегона ўтларни тозаладик. Барча майдонга такроран чигит экдик.

Хуллас, майнинг бошларида чигит қийғос униб чиқди. 1-2 чинбарг чиқарганда, илм-фан кўрсатган муддатда ягана қилиб олдик. Кўчат қалинлигини таъминлаш учун сийрак чиққан жойларга қўшимча чигит экдик.

Вегетация бошларида ғўза ривожланишининг навбатдаги фазалари қайта экиш туфайли бироз кечикди. Аммо эрта экилган ерлардагига нисбатан ғўзамизнинг баъзи афзалликлари ҳам бор. Биз қайта эккан куни бошқа хўжаликларда ҳали чигит экиш тугалланмаган эди. Яна шуниси ҳам муҳимки, ёмғирдан сўнгги қатқалоққа айланиб, қотиб қолган тупроқ майдалаб ташланди.

Майнинг ўрталарида азот ва фосфорли ўғитлар билан ўғитлашнинг биринчи цикли тугатилди. Ўсимликка иссиқлик етишмай турган пайтда, ошиқча намлик илдиз чириш касаллигини ривожлантириши мумкин бўлган даврда қатор ораларига биринчи ишлов бериш жуда яхши бўлди. Ёппасига шонага кирганда ғўзалар минерал ўғитлар билан ўғитланди. Гектарига 600-700 метр куб норма билан 10-12 соат давомида қондириб суғордик. Шу кунларда ғўзани сўнгги маротаба ўғитлаяпмиз.

Олимлар эътирофи

Бригадирнинг июнь ойида ғўзани азотли ўғитлар билан ўғитлашни тугаллаш керак, деган гапини яна таъкидлаб, бир мулоҳазани айтмоқчимиз.

Боғот туманидаги «Боғот» ширкат хўжалигидан донгдор пахтакор, Ўзбекистон Қаҳрамони М. Қуваҳов ҳам ўтган йили ғўзани ўғитлашни айтилган муддатда тугатган эди. Сентябрда дефолиация қилди. Октябрнинг ўрталарига келганда ғўзадаги барча кўсаклар очилишига эришди. Қўшни хўжаликларда эса ўғитлашни кечиктириб қўйганлиги боис, совуқдан ғўза учидаги 3-4 кўсакдан айрилиб қолишди. Шуни унутмаслик керакки, азотли ўғитни ўз муддатида ишлатсак, ҳосил ҳам эрта бўлади.

— Яна бир нарсани айтай, — деди бригадир Абдуазиз ака. — Чигитни ўз вақтида тўла ундириб олиш учун репродукцияси қандай бўлишидан қатъий назар чигит униб чиқиши бўйича биринчи синфга оид бўлиши лозим. Экиш чуқурлиги ҳам диққат-марказида, 4-5 сантиметр бўлиши ҳамда қаторлар тўппа-тўғри чиқиши керак. Бизнинг шароитда ўрта толали ғўза навларида кўчат қалинлиги гектарига 80-90 минг туп бўлса кифоя. Ҳосил тўплашга ва навбатдаги ривожланиш фазаларига таъсир кўрсатадиган яна бир муҳим тадбир — ягана қилишдир. Кўрсатилган муддатдан кечикиб ягана қилинса гектаридан 3 ҳатто 10 центнергача ҳосил йўқотилади.

Бу йилги ғўзани ўнглаб олишнинг яна муҳим жиҳати бор. Ғўза ривожланиш фазасига қараб ҳар бир агротадбир ўз вақтида ўтказиб турилса, ишнинг сифати ҳал қилувчи омил бўлиб қолади. Бу ишларнинг ҳаммаси ўсиш ва ривожланишдан орқада қолган ғўзанинг ривожланишини жадаллаштиради, мўл ҳосил тўплашга замин бўлади.

Хулоса шуки, Абдуазиз аканинг иш тутуми, тадбиркорлиги бизга жуда маъқул келди. Қанийди ҳамма деҳқонлар ҳам ана шундай зукколик билан, илмни амалиётга уйғунлаштирган ҳолда олиб борсалар.

Р. НАЗАРОВ,
Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илмий-ишлаб чиқариш маркази,
Бош илмий котиби, қишлоқ хўжалик фанлари доктори.
Э. ШАРОПОВ,
пахтачилик бўлими мудири.

ҲОСИЛДОРЛИК ГАРОВИ

Хўжалигимизда ғаллачилик асосий тармоқлардан бирига айланган. Ҳосилдорликни ошириш, соҳани катта даромад берадиган тармоққа айлантириш борасида катта ишлар амалга оширилмоқда. Биз кейинги йилларда эртапишар, серҳосил навлар ҳисобланган «Скифянка», «Юна» навларни синаб кўрдик. Натижа ёмон бўлаётгани йўқ. Жорий йил учун эса 170 гектар ерга «Купава» навини эккан эдик. Ҳозир ўрим давом этмоқда. Ҳар бир гектар майдондан 50—56 центнердан ҳосил олинмоқда. Ғаллачиликда барча ишларимиз яхши. Лекин бир муаммо анчадан бери бизни ўйлантириб келади. Ўзимизнинг шароит, иқлим, тупроққа мос бўлган серҳосил навларнинг камлиги ва уни районлаштириш масаласи эди.

Яқинда Президентимиз Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятларига қилган сафарларида бу муаммоларни кўтарганликлари айни муддао бўлди. Чет мамлакатларнинг серҳосил, эртапишар навлари керак, лекин ўзимизнинг маҳаллий шароитга мос навлар ҳам зарур. Буни олимлар ҳам, биз каби ишлаб чиқаришдаги мутахассислар ҳам унутмаслиги керак. Ўйлайманки, бу иш кечиктирмасдан амалга оширилади.

Пўлат ОТАЖОНОВ,
Хонқа туманидаги «Хоразм» ширкат хўжалиги бош иқтисодчиси.

ТЕСТ – АДОЛАТ МЕЗОНИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

фойдаланишга асосланган, юқори даражадаги тест баҳолари натижаларининг объектив, холис бўлиши учун кўп вариантли тест тизимига 1997 ва 1998 йилларда бирмунча янгиликлар киритилди. Бу, энг аввало, тест технологиясининг мутахассисликлар ва таълим типлари бўйича вариантларни синтез қилиш (умумлаштириш)дан бошлаб тест натижаларини ишлашгача бўлган бир қатор буғинларини автоматлаштиришдир.

Бунгача икки-уч вариантли тест синовлари чоғида махфийлик талаблари таъминланмади. Натижада турли миш-мишларга сабаб бўлинди.

Ҳозир ҳам баъзи бир пулпараст кимсалар сотувга чиқарилган «Ахборотнома»ларнинг жавобини ўзларича ишлаб чиқиб, Тест маркази номини сотганлари ҳолда мўмайгина даромад орттиришмоқда. Биз уларнинг бир неча нафарини ушлаб, тегишли идоралар ихтиёрига топширдик.

— Тестнинг жавобини қуруқ ёдлаб олиб, ўқишга кираётган уқувсизлар сони ҳам бир талай деб айтишмоқда. Бунга нима дейсиз?

— Бундай гапларнинг борлиги рост. Лекин, бир эслаб кўринг. Тест тизими жорий этилмасдан аввалги кириш имтиҳонларидан ўтган талабаларнинг орасида оддий деҳқоннинг боласи учрармиди? Учрарди. Бироқ жуда кам.

1996—1998 йилларда динамик тарздаги натижаларнинг таҳлили, унинг муайян ижтимоий самарага эришишдаги, яъни тест тизимига олий ва ўрта махсус ўқув юртларига истеъдодли ёшларни олишнинг энг адолатли усули сифатида қўлланишини кўрсатди. Бу олий ўқув юртларига қабул қилинганларнинг ижтимоий таркиби билан ҳам тасдиқланди. Ёдлаш масаласига келсак, шу йўл билан бўлсада, ижтимоий адолатни ўрнатилишига юз фоиз эришилди. Хўш, яна нима керак? Қолаверса шунча жавобни ёдлашнинг ўзи одамдан муайян қобилият, билим талаб этади.

Жавобларни ёдлаб олиш бу хатолик бўлмаса-да, аммо бирмунча камчиликлар туғдириши табиий. Бунда абитуриентларни тестга тайёрловчи репетиторларнинг ҳам айби бор. Улар ҳам катта пулни олиб энг осон йўлни — ёдлатишни танламоқдалар.

Шундай бўлса-да, такрор айтаманки, жорий этилган тест усулининг ижтимоий адолатга бўлган ишонч жамоатчилик фикру онгини, ёшларнинг ўқишга, билим олишга бўлган муносабатини ўзгартириб юборди.

— Мазкур тизим бўйича вужудга келган қулайликлар борасида ҳам айтиб ўтсангиз.

— Бу аввало махсус компьютер дастурларини ишлаб чиқишга ҳамда Давлат тест марказини яхлит ҳолда автоматлаштиришнинг Ўзбекистон Республикаси Давлат патент идорасининг муаллифлик гувоҳномаси билан ҳимояланган тизими асосини барпо қилишга имкон яратди.

Натижада қабул комиссияларининг фаолияти, ўқув юртига кирувчиларнинг миқдорий кўрсаткичлари, шунингдек, аудиторияларнинг раҳбарлари ва кузатувчилари ҳамда абитуриентларнинг гуруҳларини кузатилуви йўлга қўйилди. Бундан ташқари маълумотлар жамғармасида ҳар бир тест топшириғи ўқув фанларининг бўлим (бўлимча)ларига ҳамда тестларнинг мураккаблик даражаларига мувофиқ равишда тавсифланди ва кодлаштирилди.

Шу аснода юқори даражадаги махфийлик вариантларни компьютер технологияси асосида синтез қилиш, вариантни ҳар бир абитуриент учун таълим йўналишлари ва таълим типларига мос равишда индивидуаллаштириш, шунингдек, жавоблар варақаларини тўғридан-тўғри шифрлаш ва соддалаштиришнинг махсус дастурлари орқали таъмин этиш имконига эга бўлинди.

— Тест тизими, фақат иқтидорни танлаш билангина чегараланади холосми?

— Йўқ, биринчи марта республикада ишлаб чиқилган ва 1996 йилдан жорий қилинган кўп вариантли тест тизими нафақат иқтидорни танлашда одилликни таъминлади, балки таълим тизимининг самарадорлиги ҳамда ислоҳотларни амалга ошириш даражаси ҳақида кенг ҳажмли маълумотларни қўлга киритишнинг ноёб имкониятларини ҳам вужудга келтирди.

Махсус алгоритмларни ва ажойиб, оригинал компьютер дастурларини яратиш, таълим жараёнини баҳолашнинг янги сифат кўрсаткичларини жорий қилиш республикамиздаги 250 мингдан ортиқроқ абитуриентлар билимларининг ўта аниқ даражадаги голограммасига эга бўлинди.

Янги сифат кўрсаткичларининг фазовий тақсимоти динамикасини хилма-хил омилларнинг ўзаро алоқадорлигини ҳисобга олган ҳолда, гистограммалар, диаграммалар тарзида кўргазмали ифодалаш таълим тизимини яхлитлигича визуал кузатиш (интроскопия)га имкон берди. Буларнинг барчаси республика таълим мажмуаси мониторингининг асоси бўлиб қолди.

— Тизимнинг халқаро обрўси яхши деб эшитамиз...

— Бу тўғри. Ўзбекистон Республикаси Давлат патент идорасидан 19 та муаллифлик гувоҳномаси олингач, кўп вариантли тест технологиясининг асосий мазмуни ҳақида Туркияда (OSYM, Тест маркази, Анқара шаҳри) ва АҚШда (EIS, Тест хизмати, Пристон шаҳри ва ACCELS, Халқаро таълим бўйича Америка кенгаши, Вашингтон шаҳри) маърузалар қилинди. Ўзбек, рус, инглиз тилларида 8 та китоб нашр этилди. Натижада биз билан ҳамкорлик қилмоқчи бўлган давлатлар сони кескин кўпайди.

— Суҳбатингиз учун раҳмат!

Саййид ОЛИМ.

БУЮРТМА БАЖАРИЛДИ-Ю ПУЛИ ТЎЛАНМАДИ

Натижада корхонанинг ҳам бошқа ташкилотлардан қарзи кўпайиб бормоқда.

Яккабоғ туманидаги Амир Темур номли жамоа мулки корхонаси бир пайтлар тумандаги энг донгдор қурилиш ташкилотларидан бири эди. Аммо кейинги 3-4 йилда унинг аввалги шуҳрати сўниб, ҳатто қурувчиларнинг ойлик маошларини ҳам вақтида беришнинг иложи бўлмаяпти. Масалан, ҳозиргача корхона қурувчилардан 700 минг сўм атрофида қарздор бўлса, туман нефть маҳсулотлари омборига 800 минг сўм, туман электр тармоқларига 148 минг сўм, «Ҳисорак» темирбетон заводига 262 минг сўм тўлаши керак. Хуллас, бошқа ташкилотлардан тўлай олмаётган 2,5 миллион сўмга яқин кредитор қарзи бор.

Хўш, нега энди жамоа мулки корхонаси бундай оғир аҳволга тушиб қолди?

— Бунинг асосий сабаби битта, — дейди корхона бошлиғи Одилжон Маҳмудов оғир тин олиб. — Бу ҳам бўлса, буюртмачи ташкилотлардан минг машаққатлар билан бажарилган қурилиш ишлари ҳақини 3-4 йиллаб ололмай сарсон-саргардон бўлиб юришимизда.

— Буюртмачи бажарилиши лозим бўлган иш ҳақининг маълум миқдорини аввалдан тўлаши керак эмасми?

— Албатта керак. Лекин буюртмачи қачон аванс беракин, деб бекор юравериш ҳам фойда бермайди. Қолаверса, кўп ҳолларда мутасаддилар «шу ишни бажаришинг шарт» деб турса нима қиласиз.

Муаммо

Дарҳақиқат, О.Маҳмудовнинг куюнганича бор. Корхона туман ҳокимлигининг топшириғи билан 1997 йилда Ойбек номли ўрта мактабда 401 минг сўмлик, туман маданият бўлимига қарашли бинони таъмирлаш учун 675 минг 800 сўмлик, чўлдаги Маҳтумқули номли хўжаликда 35 минг сўмлик, туман капитал қурилиш бўлими буюртмасига асосан ҳокимлик ҳовлисига темир чамбараклар ўрнатиш учун 366 минг 700 сўмлик иш бажарган. 1998 йилда кўпгина буюртмалар насияга бажарилган. Жами 5 миллион сўмдан ортиқ маблағ ҳозирча жамоа мулки корхонаси ҳисобига ўтказилмай чўзиб келиняпти. Шу боис қурилиш учун зарур бўлган материалларни сотиб олиш имкони бўлмаяпти. Натижада корхона борган сайин инқирозга юз тутаяпти.

Пул бўлмагач иш кетармиди?! Масалан, корхона қурувчилари ўтган 1998 йилнинг биринчи чорагида 3 миллион сўмликдан ортиқ буюртмани бажарган бўлишса, жорий йилнинг 1 чорагида бор-йўғи 1 миллион сўмга яқин қурилиш ишларини амалга оширдилар, холос.

Яккабоғ туман прокуратурасининг 1998 йил якуний текширишига кўра дебитор ва кредитор қарзларнинг кўпайиб бораётганлигига йўл қўяётганликлари учун корхона бошлиғи Одилжон Маҳмудов ва бош ҳисобчи Элбек Маъмиевлар ўз чўнтакларидан ҳар бири 13 минг 200 сўмдан жарима тўлашди.

— Инқироздан чиқиш йўлларини излаяпмиз, — деб суҳбатга қўшилди бош муҳандис Абдулла Расулов. — Ўтган йили ўтказилган тендер савдода қатнашиб ғолиб чиқдик. Шу туфайли давлат бюджети ҳисобидан бу йил қурилиши лозим бўлган шаҳримиздаги 417 ўқувчига мўлжалланган мактаб биносининг 50 миллион сўмлик 1-корпусини, Қайрасолди қишлоғидаги 12 миллион сўмлик қийматга эга бўлган қишлоқ шифокорлик пункти биноси қурилишини бошлаб юбордик. Мана шу ишлар учун аванс пуллари корхонамиз ҳисобига тушса, ишимизда ижобий ўзгаришлар бошланишига шубҳа йўқ. Чунки транспорт воситаларимиз ҳам, малакали мутахассис, тажрибали ишчиларимиз ҳам етарли.

Ҳа, бозор иқтисодиёти даврида «олма пиш, оғзимга туш» деб хотиржам юриш кетмайди. Давр тадбиркорлик, ишбилармонликни тақозо этяпти. Буни тўғри тушунган корхона ишчи-хизматчилари хўжалик ва ташкилотлар билан келишилган ҳолда иш олиб боришмоқда. Масалан Навоий номли хўжаликда 5 миллион сўмлик қийматга эга бўлган дон маҳсулотлари сақлаш омбори, қарийб 4 миллион сўмлик хўжалик маъмурий идора биноси қурилишини бошлаб юборишди.

Хулоса қилиб айтганда, олмоқнинг бермоғи ҳам бор. Бир ташкилотнинг айби билан иккинчиси азият чекмасин. Халқимизда ҳисобли дўст айрилмас, деган мақол бор. Шунга амал қилинса ҳеч ким ютқизмайди, қайтанга ишлар юришаверади.

Хайрулла ТЎРАЕВ.

ҚОРОВУЛБОЗОР ЁРОНГУЛЛАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

меҳр-мурувватни ҳам топишди.

Оилаларининг турмуши аста-секин ўз измига тушди. Пахтачиликдан олинган маош, мол боқиш, сабзавот етиштиришдан тушган пул рўзгорга бемалол етадиган бўлди.

Аммо болаликда эгаллаган касби — гулчиликдан айрилган Холмоманинг қўли ҳам, кўнгли ҳам бошқа ишга бормади. У ёронгулнинг муаттар ҳидларини шундай соғинган эдики, гераннинг бинафшаранг муғжалари ҳатто тушларига ҳам кирадиган бўлди. Ана шундай кунларнинг бирида — 1995 йилнинг баҳорида у не-не қийинчиликлар билан Регар шаҳрига бориб, ёронгул кўчатларини олиб келди. Аммо тажриба учун экилган бу гуллар Қоровулбозорнинг жазирамасига ва шўр сувига дош беролмай қуриди.

Бироқ тушкунликка тушмай дил орзуси этагидан маҳкам ушлаган Холмома Тиллаева 1996 йилнинг эрта баҳорида яна Регарга бориб, хусусий иссиқхоналардан 500 дона геран кўчатини харид қилиб чўлга келтириб экди ва меҳр билан парваришлай бошлади. Машаққатли меҳнат эвазига ёронгуллар Қоровулбозор заминида томир ёзди. Холмома кузга бориб, бир парча ердан 8 минг дона геран қаламчасини тайёрлади. Ўтказилган лаборатория таҳлили барчани ҳайратга солди: чунки ҳисоб-китоблар Қумсангирда етиштирилган ёронгулнинг ҳар бир тонна кўк массасидан 800-1000 грамм эфир мойи олинган ҳолда Қоровулбозор геранларидан 1400-1800 грамм қимматбаҳо хом ашё олиш мумкин экан.

Бу таҳлил натижасидан қувониб гўё қанот чиқаргандек Холмома яна чўлга интилди. «Эндиликда Қоровулбозорни бу борада дунёда етакчи ҳудудга айлантириш имконияти бор», — ана шу ўй-фикр жувонга сира тинчлик бермасди.

1998 йилда Қоровулбозор туманига ҳоким этиб тайинланган тадбиркор раҳбар Нарзулла Йўлдошев ёш умрини геран етиштиришга бағишлаган Холмоманинг чўлда гулчиликдан катта фойда олиш мумкинлиги тўғрисидаги ҳисоб-китоблари билан танишгач, бу эзгу ният истиқболига ишонч ҳосил қилди ва Тиллаевалар хонадонига шартнома асосида бир автокорхонанинг ташландиқ иссиқхонасини ҳамда «Файз» фермер хўжалигидан 1 гектар ерни ижарага олиб берди.

Ишлар юришиб кетгани боис бу меҳнатсевар оила 25 минг туп кўчатни очиқ ерда ўстириб, кузда ундан 150 минг дона ёронгул қаламчаларини олди ва уларни иссиқхонага ўтказди. Етиштирилган катта миқдордаги ёронгул кўк массасидан ёғ олиш ускунаси бўлмагани учун Холмоманинг ўзи чоғроқ қозон чизмаларини чизиб, маҳаллий электрпайвандчи усталар ва механиклар билан бу «мини цех»ни бунёд этди. Қайнатилган геран япроқларидан буғ кўтарилиб, қувурлардан биринчи томчи хушбўй эфир мойи томчилай бошлаганида Холмоманинг кўзида қувончдан ёш қалқиди. Қоровулбозорда етиштирилган герандан олинган дастлабки маҳсулот — 1 килою 100 грамм эфир мойини Холмома ҳеч кимга сотмай, республика Фанлар академияси Ботаника боғи олимларига, атир-упа саноати мутахассисларига, турли фирмаларнинг раҳбарларига кўрсатиб ўзига ҳамкор излади.

Гулчи жувоннинг бобоси Тилло — карвон амирлик даврида 120 дан зиёд туяга эга бўлиб, бутун Турон мамлакатлари бўйлаб карвонларда юк ташиб, халқнинг оғирини енгил қилган табаррук инсон эди. Шу боисдан ҳам Холмома оила аъзолари билан ташкил этаётган фермер хўжалигига «Тилло-карвон» номини беришга аҳд қилди. Айни чоғда бу хўжалик республикамиз пойтахтида ташқи иқтисодий алоқалар билан шуғулланувчи «Смарагдос» фирмасининг филиали сифатида фаолият кўрсатмоқда.

Бисотидаги бор мол-мулкни, ҳатто отаси — Чори аканинг пенсиясини ҳам сарфлаб мой олиш ускунасини келтирган Холмома ва унинг укалари Самад, Ғайрат, Саттор ва Бахтиёр шу кунларда «Пахтакор» жамоа хўжалигидан ижарага олинган 5 гектар ерда ёронгул, 3 гектарида эса ялпиз ўстирмоқдалар. Қаламча кўчатлари иссиқхонадан чиқарилиб, очиқ майдонларга ўтказилган геранлар барқ уриб ўсмоқда. Бу йил улардан 175 тонна кўк масса етиштирилиши кўзда тутилмоқда. Фақат шу массанинг ўзидан камида 175 килограмм хушбўй эфир мойини олиш мумкин. Унинг 100 килограмми Ўзбекистоннинг атир-упа ва озиқ-овқат саноати учун бемалол етиб ортади. Демак, маҳсулотнинг қолган қисмини қўшни давлатларга чиқариш мумкин. Эфир мойининг бир килограмми 67,5 минг сўм тургани ҳисобга олинса, хўжалик бу йилги маҳсулотини қарийб 12 миллион сўмга сотиши маълум бўлади.

Бундан ташқари геранни қайта ишлашдан ҳосил бўлган чиқиндидан чорва учун витаминли озуқа сифатида ҳам фойдаланиш мумкин. Шунингдек, бу чиқитлар бод, радикулит ва бошқа касалликларга учраган кишиларнинг оғриган жойларига иссиқ ҳолда қўйилса яхши шифо беради. Шу сабабли тадбиркор жувон ҳакимлар билан маслаҳатлашиб, қурилаётган янги цех олдида кичик сиҳатгоҳ ҳам ташкил этиш ниятида.

Холмоманинг орзулари бисёр. «Смарагдос» фирмаси директори Манзура Салтаева билан ҳамкорликда тузган бизнес-режага мувофиқ туман ҳокимлиги ёрдамида геран ва ялпизлар майдонини келгуси йилда 60 гектарга, 2001 йилда эса 200 гектарга етказиш кўзда тутилган. Ўшанда фермер хўжалиги етиштирилган кўк массадан 10 тонна хушбўй эфир мойини жаҳон бозорига чиқариши ва ёронгулдан олинган хом ашёни экспорт қилиш бўйича мамлакатимиз дунёда биринчи ўринга чиқиши мумкин.

Бу шунчаки фантазия, ёки ушалмас орзу эмас. Шу соҳага бутун ҳаётини бахшида этган тиниб-тинчимас тадбиркор ва гул шайдоси Холмома Тиллаева бошлиқ фермер хўжалигига ҳар томонлама ёрдам кўрсатилиб, уларнинг барча саъй-ҳаракатлари қўллаб-қувватланса бу орзулар албатта ушалади. Тадбиркор жувоннинг «Смарагдос» фирмаси воситасида 2000 йилда Исроилга ўз маҳсулотини жўнатиб, унинг эвазига бу мамлакат мутахассислари томонидан Қоровулбозорда умумий сатҳи 1 гектар бўлган замонавий иссиқхонани қуриш, бир кеча-кундузда 100 тонна кўк массадан эфир мойи оладиган мукаммал техникани Германиядан харид қилиш ҳамда янги корхонада ишлаб чиқариладиган хушбўй хом ашёни Греция, Франция, Венгрия каби мамлакатларга етказиб бериш бўйича олиб борган дастлабки музокаралари бу ниятларни рўёбга чиқариш йўлидаги илк қадамлардир.

А.ХАЛИЛОВ,
журналист.

Оролбўйи нафаси

ҚЎНҒИРОТНИНГ БУТАЗОРИ БЕПОЁН....

Орол денгизи соҳилларидаги экологик вазият аста-секинлик билан бўлса-да юмшаб бормоқда. Кенг кўламдаги иҳоталаштириш ишлари бу борада мўътадиллаштирувчи манба вазифасини ўтамоқда.

Қўнғирот ўрмон хўжалиги тасарруфидаги ерларни тасаввур қилиш учун харитадан Люксембург мамлакати ҳудудига 10 баробар, Андижон вилояти ҳудудига 6 марта келадиган майдонни чамалаш керак. 2,6 миллион гектарлик сарҳадда минглаб туп саксовул, туронгул дарахтлари, бир неча турдаги буталар, хилма-хил набобот олами ривожланмоқда. Қувонса арзийдиган яна бир нишона: кейинги ойларда Оролбўйига мустақил мамлакатимизнинг «Қизил китоби»га кирган қатор қушлар, ноёб ҳайвонлар қайтмоқда!

Қ. ЯНГИБОЕВ.

КОЛЛЕЖ ЖАДАЛ ҚУРИЛМОҚДА

Кадрлар тайёрлаш миллий дастурига биноан янги ўқув йилида Бухоро вилоятида ишга тушириладиган 5 та касб-ҳунар коллежидан биттаси Ғиждувон туманида барпо этиляпти. Собиқ 8-ҳунар-техника билим юртининг бундан 20 йил муқаддам қурилган биносини реконструкция қилиш йўли билан 600 ўқувчига мўлжалланган янги турдаги таълим муассасасини барпо этишга «2-Бухорожамоақурилиш» очиқ турдаги акциядорлар жамиятлари уюшмасининг 206-хўжаликлараро қурилиш-монтаж жамланмаси бош пудратчи этиб белгиланган.

Таъмирланаётган корпусларни Ғиждувоннинг

Фармон ва ижро

энг гўзал биноларидан бирига айлантириш ва ўқувчиларга барча қулай шароитларни яратиш учун шартномавий нархларда жами 238 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилади. Йил бошидан буён қарийб юз миллион сўмлик бунёдкорлик ишлари бажарилди. Ғиждувонлик 140 нафар бинокор сафига Шофиркон, Жондор, Коғон, Вобкент туманларидаги кўчма механизациялашган жамланмалардан яна 100 нафардан зиёд қурувчи келиб қўшилганлиги туфайли шундай суръатга эришилди. Қурувчилар ўртасида касб маҳорати кўрик-танлови ўтказилганлиги ҳам ана шу мақсадга хизмат қилди.

Бунёдкорлик завқи билан меҳнат қилаётган қурувчилар коллежни шу йил август ойида юксак сифат билан фойдаланишга топширишга азму қарор қилишган.

ЎзА.

ХАРИДОРГИР МАҲСУЛОТЛАР

Экспорт

«Марҳамат» мева ва сабзавотни қайта ишлаш ва вино ишлаб чиқариш очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти Россия пойтахти — Москвага 3 минг тонна томат паста етказиб бериш тўғрисида шартнома тузди.

Бу йил консервачилар 15 минг тонна помидор, 5 минг тонна хўл мева ҳамда бир минг тонна узум қабул қилиб олиб уларни қайта ишлашни режалаштирган. Ярим ва бир литрли, очишга қулай бурама қопқоқли шиша идишларда чиқарилаётган тузлама, шарбат, компотлар харидорларга ғоят манзур бўлмоқда.

ЎзА.

Музробод туманидаги А. Набиев номли жамоа хўжалигида 150 нафардан ортиқ ижарачилар фаолият кўрсатаяпти. Ака-ука Исломовлар оиласи ҳам ана шулардан бири. Тадбиркор оила хўжалик тасарруфидаги 36 гектар боғни ижарага олганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Изланиш ва ташаббус зое кетмаяпти. Айни пайтда боғда ғарқ пишган мева пешма-пеш узиб олинмоқда. Тадбиркорлар жорий йилда эл дастурхонига 60 тоннадан зиёд сархил мева-чева етказиб беришни мақсад қилишган.

СУРАТДА: ижарачи жамоа аъзолари Дилбар, Меҳригул, Ҳурматой ва Бахтигул пишиб етилган олмани териб олишаяпти.

Искандар ХЎЖАЕВ олган сурат (ЎзА).

ПИСКЕНТДА ҲАМ ОРОМГОҲ БОР. АММО...

Дейишганди. Пискентда болалар оромгоҳи бор экан. Шу томонга йўлим тушди-ю, миш-мишларга чек қўйиш истаги туғилди. Даставвал туман ҳокимининг ўринбосари Муҳаммаджон Мусаев билан учрашдим. У мақсадимни англагач, кимгадир қўнғироқ қилди. Хонага туман халқ таълими бўлими мудири Турдали Умаралиев кириб келди.

Биргалашиб йўлга тушдик.

ОРОМГОҲМИ ЁКИ «ҚЎРИҚХОНА»?

Муҳаммаджон ака билан Турдали ака шу ҳудуддаги Олмалиқ тоғ-кон металлургия комбинатининг «Восход» болалар сиҳатгоҳига бошлаб боришди. Кўринишдан сўлимгина кўринган бу маскан дарвозасидан кирдиму, дилим хўб ва кўп ранжиди. Чунки қалин дарахтзор ичида жойлашган оромгоҳга кириб борган ҳар қайси одам шу саволни ўзига бермоғи тайин: бу ер оромгоҳми ёки қўриқхона?

ДОКТОРЛАР ОЗОДА БЎЛИШАДИ-КУ...

Таътилнинг биринчи мавсуми тугаган. Ҳаммаёқ жим-жит. Дарахтлар ораси ўт-ўлан, темир-терсак, тиканзорларга тўла. Ариқчалар ахлат уюмларидан бўғилган. Стадионнинг аҳволидан фақат мол-қўйлар хабар олишлиги шундоққина кўриниб турибди. Иккита баскетбол майдончаси тиканзорга айланган. Шу аснода айланиб юриб «шифохона» деган лотинча ёзувга кўзимиз тушди. Эшигига катта қулф осилган бинонинг олд томони пала-партиш. Кимдир яримта еган нонини, колбасасини қолдириб кетиб пашшаларнинг дуосини оляпти. Одобсизлик бўлса-да, деразадан ичкари қараймиз. Токчаларда соч турмаклари, ички кийимлар...

Ёз — ўтмоқдами соз?

Беихтиёр отилиб чиққан «оҳ»ни яшириб қололмадим.

Ахир «Докторлар озода бўлишарди-ку» деган фикр хаёлимдан сирғалиб ўтди.

НОЁБЖОН АКАНИНГ «НОЁБЛИГИ»

Ноёбжон Абдуллаев қарийб 23 йилдан бери мана шу масканга директорлик қиларкан. Шукрки, қаердандир топиб келдилар. Оромгоҳни қайта айландик. 8-ётоқхонадаги галстук таққан «пионерлар» расмини кўрсатганимизда қай аҳволга тушганларининг таърифи бир оғиз сўз: «Бу одамга сув юқмади».

— 10 нафар боғбонимиз бор.

— Нима иш қилишади?

— Боғбонлар одатда нима иш қилишса шуни-да.

— Қалашиб ётган дарахтзорни ким тартибга келтиради?

— Ўрмонни тартибга келтириб бўларканми?

Ҳар бир саволимга савол билан жавоб олдим. Афтидан директорнинг таги маҳкам чоғи. Митирғиси мит этмасди. Ачинарлиси оромгоҳни ўн кун айланинг битта шиор ёҳуд мустақилликка оид бирор белги тополмайсиз. Кутубхонадаги китоблар сони юздан ошса «ўлсин агар». «Маънавият ва маърифат» хонасида шу номли ёзувгина турибди, холос. Хўш, нега дерсиз? Шу ҳам ўйлов бўлди-ю, наҳот билмайсиз. «Балиқ бошидан сасишлигини». Қаерда раҳбарнинг иши «чатоқ» бўлса, ўша ерда аҳвол ҳам шундай бўлади.

Хуллас, Олмалиқ тоғ-кон металлургия комбинатига қарашли бўлган мазкур маскандан дилхун бўлиб қайтар чоғимизда директор бир оз «юмшади»:

— Мухбир ука, бошқа сафар келинг, ҳаммаёқни тозалаб қўямиз.

Бир ой болалар бу «қўриқхонада» нима қилишларига ҳайрон бўлиб ортга қайтдик.

С. АБДУРАҲМОНОВ.

КУРРАИ ЗАМИНДА

● **ХАНОЙ.** Вьетнам ҳуқуқни ҳимоя қилиш органлари ходимлари гиёҳвандлик моддалари ташиш билан шуғулланувчи йирик тўдани қўлга олишга муваффақ бўлди. Ушбу жиноий гуруҳнинг бошлиғи мамлакат божхона хизматининг офицери Нгуен Суан Куанг бўлиб чиқди. Айни пайтда бу тўданинг яна тўрт аъзоси учун қидирув эълон қилинган.

Сўнгги йилларда гиёҳвандлик моддаларининг халқаро транзитида Вьетнамнинг ўрни анча кенгайди. Шунинг учун мамлакат ҳукумати наркобизнесга қарши курашни тобора кучайтирмоқда. Ўтган йили Вьетнамда наркотик моддалар тарқатганлиги учун 49 киши ўлим жазосига ҳукм этилган эди.

* * *

● **БОНН.** Германия ҳукумати мамлакат федерал канцлери маҳкамасининг бошлиғи, ГФРнинг махсус топшириқлар бўйича вазири Бодо Хомбахни Европа Иттифоқининг Жанубий Европа бўйича вакили этиб тасдиқланишига умид билдирмоқда. Бу лавозимдаги кишининг вазифаси Болқон минтақасидаги вазиятни барқарорлаштириш пактини амалга ошириш бўйича фаолиятни мувофиқлаштиришдан иборат бўлади.

Айни пайтда ГФР федерал канцлери Г. Шрёдер томонидан таклиф этилган мазкур номзодни ЕИ давлатларининг кўпчилиги қўллаб-қувватламоқда. Унга фақат Австрия ва Греция қаршилик билдираётир.

* * *

● **ПРАГА.** Чехия армиясининг ўттиз кишидан иборат разведкачилар бўлинмаси Косоводаги халқаро тинчликпарвар кучлар сафига қўшилиш учун ушбу ўлкага жўнаб кетди. Улар ўлканинг Буюк Британия қўшинлари назоратида бўлган ҳудудига жойлашади.

Косоводаги халқаро тинчликпарвар кучлар таркибида Чехиянинг 126 кишилик ҳарбий разведкачиси бўлиши режалаштирилган. Яқинда мамлакат парламенти бу ҳарбий хизматчилар сонини 300 тагача ошириш тўғрисида қарор қабул қилди.

* * *

● **ИСЛОМОБОД.** Покистон ҳукумати Кашмирдаги вазиятни юмшатиш борасида музокара олиб бориш учун мамлакат ташқи ишлар вазирлигининг собиқ котиби Ниёз Наикни Ҳиндистонга юборди. Маҳаллий матбуотнинг ёзишича, унинг бу сафарига оид маълумотлар қаттиқ сир тутилмоқда. Бироқ Н. Наикнинг Деҳлига Кашмирдаги қонли тўқнашувларни тўхтатишга қаратилган янги таклифлар билан жўнагани маълум. Бу таклифлар ўтган ҳафта Исломободда Покистон Бош вазири Навоз Шариф ҳамда АҚШ давлат департаменти ва Пентагон вакиллари ўртасида бўлиб ўтган музокаралар чоғида муҳокама қилинган.

* * *

● **БОГОТА.** Колумбиянинг барча йирик шаҳарларида кишиларнинг гаровга олиниши ва ўғирланишига қарши норозилик намойишлари бўлиб ўтди. Мамлакат пойтахтидаги ана шундай чиқишларда 50 мингдан ортиқ одам иштирок этди.

Колумбияда 40 йилдан буён ички қуролли можаро давом этиб келади. Сўл исёнчилар ва ўнг экстремистик гуруҳларнинг қуролли жангарилари сиёсий ва иқтисодий талаблар билан террорчилик ҳаракатлар содир этиб, кишиларни гаровга олмоқда.

Сўнгги вақтларда мамлакатда тинч аҳолини, айниқса, ишбилармонларни гаровга олиш ҳоллари жуда кўпайиб кетди.

Ойнаи жаҳонда

5 — 11 июль

ДУШАНБА,5

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.40 «Таҳлилнома».

8.40 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Афсонавий Бухоро», «Ўзбекистон дея аталур».
9.10 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
9.30 «Ўзлик».
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
10.05 «Шумтакалар». Мультсериал.
10.20 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
10.40 Кундузги сеанс.
12.05 Ўзбекистон телерадиокомпанияси хор жамоасининг концерти.
12.40 «Оламга саёҳат».
13.00 «Ҳамма кўриши шарт...эмас».
14.10 «Доно бобо даврасида».
14.30 «Куй ва тасвир».
14.50 А. Навоий. «Искандар». А. Ҳидоятов номидаги Ўзбек Давлат драма театрининг спектакли.
16.10 «Ўхшаш чеҳралар».
16.55 «Етгил камолга».
17.15 «Созимда севги васфи».
18.10 Мультсериал. 1-серия.
18.35 «Сиҳат-саломатлик».
18.55 «Бир жуфт қушиқ».
19.05 «Мувозанат».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Истиқлолим — истиқболим».
21.25 «Қушиқларимиз Сизга армуғон». Мусиқий дастур.
22.00 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 61 - қисм.
22.55 «Маънавият» дастури.
23.55 «Ахборот».
00.25-00.30 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
18.40 «Ақл ёшдамас».
18.55 «Мусиқий лаҳза».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «О, ёшлигим».
19.55 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
20.20 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.40 «Сиз севган хонанда: Илҳомжон Иброҳимов».
21.00 «Давр» Ахборот дастури.
21.30 «Душанбада кўришгунча».
21.50 «Маслаҳат».
22.20 «Эгиз қушиқлар».
22.40 «Олам футболи».
23.00 «Шарқ эстрадаси».
23.20 Синема.
00.55 «Хайрли тун!»

СЕШАНБА,6

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».

8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 Лирик тароналар.
9.10 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 61-қисм.
10.05 Янги алифбони ўрганамиз.
10.25 «Маънавият» дастури.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
11.25 «Шумтакалар». Мультсериал.
11.40 «Мактублар кабутарлар».
12.05 Кундузги сеанс.
13.45 «Кичкинтоймиз — гижингтоймиз».
14.10 С. Сирожиддинов. «Ҳаёт эшик ортида». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
15.25 «Денгиз итлари». Мультсериал. 1-серия.
15.50 «Олам қўшиққа тўлсин».
16.20 «Ошиқ Ғариб». Бадиий фильм.
17.35 «Спорт-клуб».
18.10 . Мультсериал. 2-серия.
18.35 «Ҳунарманд». Тележурнал.
18.50 «Шу Ватанга бордур менинг керагим».
19.05 «Бинокор».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Фасли ёз». Кинолавҳа.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда».
21.20 «Саньатим-саодатим».
21.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Қабоҳатга қўйилган тузоқ». Видеофильм премьераси. 1-қисм.
22.40 «Ўзлигинг намоён қил!».
23.15 «Ахборот».
23.45 «Қуюшқондан чиққанда». Бадиий фильм.
01.00-01.05 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.05 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 61-қисм.
18.55 «Мусиқий лаҳза».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
19.55 «Ёшлар» телеканали намойиш этади. «Дон Кихот». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм.
20.50 «Сарвиноз». Мусиқий дастур.
21.00 «Давр» Ахборот дастури.
21.30 «Истиқлолни куйлайман».
21.35 «Ёшлар» телеканалида.
21.40 «Парламент».
21.50 «Камолот». Жиззах вилоятидан тайёрланади.
22.10 «Мусиқий лаҳзалар».
22.20 «Дунёга йўл».
22.40 «Мунисам».
23.00 «Премьерадан сўнг».
23.25 Синема.
01.00 «Янги тонг».

ЧОРШАНБА,7

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».

8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Бир наво истар кўнгил».
9.20 «Остонаси тиллодан».
10.05 «Талаб ва таклиф».
10.25 Абитуриентлар Сизлар учун. Адабиёт.
10.45 «Меҳригиё».
11.00 Абитуриентлар Сизлар учун. Кимё.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
11.20 «Шумтакалар». Мультсериал.
11.35 «Кувноқлар даврасида».
12.05 «Шоирлар болаларга».
12.30 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Қабоҳатга қўйилган тузоқ». Видеофильм премьераси. 1-қисм.
13.15 «Қишлоқ стадионларида».
13.35 Ўзбек куйларидан концерт.
14.10 «Озод юрт одамлари».
14.30 «Ақл ёшдамас».
14.45 «Кекса санъаткорлар».
15.15 Мультсериал. 2-серия.
15.40 «Бинафша».
16.00 «Онтарио соҳилида бўлган воқеа». Бадиий фильм.
17.35 «Жаҳон спорти».

***

18.10 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Денгиз итлари». Мультсериал. 3-серия.
18.35 «Фермер». Телетанлов.
19.00 «Эл тинчлиги йўлида».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таълим- тарбия миллий дастури амалда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Тараққиёт йўли».
21.25 «Ер ва диёр мадҳи».
22.05 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Қабоҳатга қўйилган тузоқ». Видеофильм премьераси. 2-қисм.
«Тунги ҳамроҳ».
22.50 «Ғазалхон ёшлигим».
23.10 «Кулгу терапия».
23.40 «Ахборот».
00.10 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 62-қисм.
01.00-01.05 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Спорт майдончаси». «Ўйна болажон, ўйна»)
18.35 «Болалар дунёси».
18.55 «Мусиқий лаҳза».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Ракурс».
19.55 «Дил розим». Мусиқий дастур.
20.00 «Спорт-лотто».
20.10 «Лаззат».
20.35 «Осойишталик фидойилари».
20.50 «Каталог».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Баҳс».
22.05 «Рақслар қанотида».
22.25 «Эски альбомдан».
22.30 «Танишинг: Исроил Саидмуродов.
22.45 «Олис сафарлар иштиёқида». Бельгия.
23.05 Синема.
00.35 «Хит-коллекция».
00.55 «Хайрли тун!»

ПАЙШАНБА,8

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот»

8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Мусиқа билан сирлашиб».
9.10 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 62-қисм.
10.05 Абитуриентлар Сизлар учун. Она тили.
10.25 Япон тили.
10.45 Абитуриентлар Сизлар учун. Математика.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
11.05 «Шумтакалар». Мультсериал.
11.20 «Қизиқарли учрашувлар».
11.40 «Очиқ дарс».
12.05 «Ажаб саодат эрур...». Бадиий публицистик кўрсатув.
12.25 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Қабоҳатга қўйилган тузоқ». Видеофильм. 2-қисм.
13.10 «Инсон ва замин». Тележурнал.
13.35 «Мулоқот».
14.10 Кундузги сеанс.
15.25 «О, ёшлигим».
15.50 Мультсериал. 3-серия.
16.15 «Эртаклар яхшиликка етаклар».
16.55 «СНН-шоу».
17.15 «Муҳаббат бошимдан кетмасин».
18.10 ЎзТВ экранида биринчи марта. Мультсериал. 4-серия.
18.35 «Ифтихор».
18.45 «Харита». Халқаро шарҳ.
19.00 «Ҳидоят сари».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
21.40 «Назм ва наво».
22.20 «Оила». Тележурнал.
22.45 «Сомон йўли».
23.15 «Битик».
23.35 «Ахборот».
00.05 «Эркакли уй». Бадиий фильм.
01.30-01.35 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари».
Телесериал. 62-қисм.
18.50 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Мезон».
19.55 «Дон Кихот». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм.
20.45 «Давр»-интервью.
20.55 «Мусиқий лаҳза».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Юлдузлар олами».
21.55 «Ёшлик формуласи».
22.10 «Мутойиба».
22.30 «Одамлар орасида».
23.05 Синема.
00.30 «Спорт-қитъаси».
01.00 «Хайрли тун!»

ЖУМА,9

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».

8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.45 «Янгра, дутор танбурим».
9.05 «Турон қизлари».
9.25 «Ҳаёт чашмалари».
10.05 «Кодекс».
Ўқув курсатувлари:
10.25 Абитуриентлар, Сизлар учун. Физика.
10.45 Немис тили.
11.10 Абитуриентлар Сизлар учун. Биология.
Болаларнинг ёзги таътил кунларида:
11.30 «Шумтакалар». Мультсериал.
11.45 «Ватан учун тикилган жон». Композиция.
12.05 Кундузги сеанс.
13.35 Шарқ тароналари.
14.10 «Сомон йўли».
14.40 «Жавоҳирлар хазинаси».
15.15 Мультсериал. 4-серия.
15.40 «Бу ажиб дунё».
15.55 «Оцеола». Бадиий фильм.
17.30 «Истеъдод». Мусиқий дастур.
18.10 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Денгиз итлари». Мультсериал. 5-серия.
18.35 «Фуқаролик жамияти сари».
18.50 «Аёл олам чароғи».
19.05 «Ислоҳот ва масъулият».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Рақибингиз — гроссмейстер».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Қонун ва биз».
21.30 «Қўшиққа кўчган сатрлар». Ш. Салимова.
22.05 «Баркамол авлод орзуси».
22.35 «Кинонинг минг бир олами».
23.00 «Ахборот».
23.30 «Кўчатлар». Бадиий фильм.
01.00-01.05 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
18.30 «Қизим, сенга айтаман».
18.50 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Далил ва шарҳ».
19.50 «Дон Кихот». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм.
20.40 «Саломат, бўлинг». 2-курсатув.
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 «Ҳуқуқ ва бурч».
21.50 «Шоҳида Шоҳимардонованинг янги қушиқлари».
22.00 «Ёшлар» телеканали тақдим этади: Ислом Каримов. «Ҳушёрликка даъват».
22.20 «Қалбим ардоғи».
22.30 «Автосалтанат».
22.45 «Жаҳон эстрадаси».
23.05 Синема. «Амистат».
01.30 «Мунаввар тонг истаб».

ШАН[БА,10]

ЎзТ[В I]

6.30 «Ассалом,Ўзбеки[стон!]»
8.00-8.30 «Ахборот».

8.30 Республика газеталарин[инг шар]ҳи.
8.50 «Мусиқа бўстони».
9.15 «Ҳидоят сари».
9.40 «Ўзбекистон спортининг нуфузи».
10.00 «Камолот сари».
10.20 «Телевизион миниатюралар театри».
«Умид» намойиш этади:
10.55 «Кўзгу».
11.25 «Орзулар қанотида».
11.45 «Ўйла, Изла, Топ». Телемусобақа.
12.20 «Маҳорат».
12.40 Кундузги сеанс.
14.10 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
14.45 Эстрада тароналари.
15.15 «Тинчлик йўлидаги ҳамкорлик».
15.35 Мультсериал. 5-серия.
16.00 «Умрбоқий мерос».
16.20 «Ёшлик формуласи».
16.35 «Мозийдан бир мўъжиза».
16.50 «Орзулар камалаги».
18.00 Болалар учун. «Фламинго».
18.25 «Иқтисод ва биз».
18.50 «Бахтли воқеа».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 Оқшом эртаклари.
20.10 «Ўзбекистон янгиликлари».
20.20 «Зиё».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Қишлоқ ҳаёти».
21.25 «Меҳр қолур, муҳаббат қолур». Мусиқий дастур.
22.10 Футбол майдонларида.
22.40 «Келин-куёв». Телешоу.
23.35 «Ахборот».
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури.
00.05 «Мусиқий савҳат».
00.25 «Мавлюднинг боши учун беш минг сўм». Бадиий фильм.
01.35-01.40 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
9.50 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 61-қисм.
10.40 «Ёшлар» телеканалида.
10.45 «Сурур». Мусиқий дастур.
10.55 «Дилбарим».
11.15 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
11.35 «Ракурс».
11.55 «Ўзбек мумтоз шеъриятидан».
12.00 «Ёзги таътил». «Қизил қор ёққанда». Бадиий фильм.
13.10 «Янги овоз: Абдулатиф Жоникулов».
13.20 «Мутойиба».
13.40 «Рамаяна». Телесериал.
14.15 «Соғлом авлод учун».
14.25 «Мафтункор чеҳралар».
14.55 «Тарзан». Телесериал.
15.35 «Рақслар қанотида».
15.55 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
16.25 Синема.
17.40 «Сенинг вақтинг».
18.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
18.30 «Эски альбомдан».
18.35 «Равнақ».
18.50 «Мусиқий лаҳза».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Матбуот».
19.55 «Рамаяна». Телесериал.
20.35 «Баҳс, мунозара, таҳлил».
20.55 «Мусиқий лаҳза».
21.00 «Давр». Ахборот дастур.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 Ўзбекистон тадбиркорларининг ёзги форуми.
22.35 «Кутилмаган меҳмон».
22.55 Мусиқа теграсида.
23.20 Синема. «Марҳум сирлари».
00.55 «Шарқ тароналари».
01.15 «Хайрли тун!»

ЯКШАНБА,11

ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».

8.30 «Камалак».
8.55 «Севги сурури».
9.15 «Ғаройибот».
9.30 «Бўстон». Тележурнал.
«Умид» намойиш этади:
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Талабалик йилларим».
11.20 «Болалигим-пошшолигим».
11.40 «Ҳамкорлик ришталари».
11.55 «Шоҳруҳ клуби».
12.25 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
13.35 «Ўзбекистон фуқароси».
13.55 «Барҳаёт сиймолари». Матёқуб Раҳимов.
14.30 «Эл тинчлиги йўлида».
14.55 «Қувноқ стартлар». Телемусобақа.
15.35 «Сиз кутган учрашув».
15.50 «Замин қадри».
16.05 Кундузги сеанс.
17.35 «Армуғон». Мусиқий дастур.
18.00 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
18.20 «Чемпион билан учрашув». Спорт дастури.
18.35 «Куйла, ёшлигим».
18.55 «Ўзлик».
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида)
20.05 «Санъат олами».
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 «Якшанба оқшомида». Мусиқий дам олиш дастури.
21.50 «ТВ-1 намойиш этади». Телеанонс. «Аср мўъжизаси».
22.05 Кино янгиликлари.
22.20 «Ўзбек киноси ижодкорлари».
22.40 «Ўғирланган». Бадиий фильм.
00.20-00.25 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ II

9.00 «Якшанбада яхши дам олинг!»
9.40 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
10.30 «Сарвиноз». Мусиқий дастур.
10.40 «Инглиз тили Сиз учун».
11.05 «Ёшлар» телеканалида.
11.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари».
Телесериал. 62-қисм.
11.55 «Лаззат».
12.15 «Танишинг: Камолиддин Мирсолиев».
12.30 «Рамаяна». Телесериал.
13.05 «Муносабат».
13.25 Цирк, цирк, цирк.
13.45 «Одамлар орасида».
14.10 «Эски альбомдан».
14.15 Ёзги таътил. «Орзулар камалаги». Бадиий фильм.
15.20 «Маслаҳат».
15.50 «Мусиқий лаҳзалар».
16.00 «Ўзбекистон қанотлари».
16.15 Синема.
17.40 «Хит-коллекция».
18.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Катта танаффус»).
18.25 «Якшанба болаларга».
18.40 «Тилсим».
18.55 «Мусиқий лаҳза».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Очун».
19.55 «Рамаяна». Телесериал.
20.35 «Дунё ҳафта ичида».
20.55 «Каталог».
21.00 «Давр». Ахборот дастури.
21.30 «Ёшлар» телеканалида.
21.35 XXI аср сари «Садо-99» профессионал қушиқчилар кўрик танлови.
23.00 «Спорт дастури
1. «Спорт ҳафтаномаси»,
2. «Миллионлар ўйини».
23.35 Синема.
01.05 «Тонг юлдузи».

ЎЗИМИ «БИР АЖИБ ҲИС БОР ЭДИ МЕНДА...»

2. БУВАЙДА. РАҲБАР МАЪНАВИЯТИ НИМАДАН БОШЛАНАДИ?

Саёҳатнома

Энг аввало, туман «Бувайда кўзгуси» газетаси таҳририятига кирдим

Муҳаррирга мақсадимни айтдим. «Яхши» деди Отабек. Ва газета куни бўлишига қарамай мен билан ҳокимиятга бирга борадиган бўлди. Йўлакай туман почта алоқа боғламасига бош суқиб ўтдик. Раҳбари йўқ экан. Ўзини «шу ташкилот ходимаси Машҳурахон Эргашева» деб таништирган дилкашгина аёл каминани қизиқтирган саволларга жавоб бериб айтдики, «Қишлоқ ҳаёти» газетасини ҳозир туманда ўн бир жойда олишяпти. Иккинчи ярим йилликдан бошлаб бу рақам яна учтага озаяди.

— Хўп, «Қишлоқ ҳаёти»нинг-ку мухлислари оз экан, бошқа газеталарнинг тарқалиши қандай? — сўрайман Машҳурахондан.

— Бу борада хафа бўлмасангиз ҳам бўлади, — дейди у, — «Халқ сўзи» газетасини ҳозирча 54 та олаяпмиз. Иккинчи ярим йилликда 34 та қолади. «Ўзбекистон овози» 34 та келяпти. Яна бир неча кундан кейин 28 тага тушади. «Ишонч» 20 та, «Туркистон» 12 та. «Маърифат» 30 та. «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» 9 та...

Биламан, Бувайда Фарғонанинг энг аҳолиси зич, гавжум тумани. Бу ерда 142 мингдан ортиқ аҳоли яшайди. Лекин, юртбошимиз маънавиятни биринчи ўринга қўяётган, жамиятимиз ривожида «Тўртинчи ҳокимият» мақомини олаётган матбуотнинг ўрни ва аҳамиятини бот-бот эслатиб турган бир пайтда республиканинг асосий нашрларига обунанинг бу қадар пастлигини қандай тушуниш мумкин?

Шу тариқа туман раҳбарларига бериладиган савол ҳам туғилди. Ҳокимлик томон йўл олдик. Бу ерда, биринчи қаватда ўтирган навбатчи йигитдан билдикки, ҳоким ҳам, ўринбосарлари ҳам далада юришибди экан. Иккинчи қаватга кўтарилиб, ҳоким ёрдамчиси Муҳаммаджон Ғуломовга рўбарў бўлдик.

— «Ҳокимни топиш қийин, — деди у, — «запчасть» қидириб «Навбаҳор»га кетган...

Муҳаммаджоннинг ўйламай-нетмай айтган бу гапидан ичимизда кулиб, ҳокимнинг ижтимоий масалалар бўйича муовинининг қаердалиги билан қизиқдик.

— Ҳайдарали Мамадалиев «Оққўрғон»да ғаллага вакиллар, — деди Муҳаммаджон.

Биз ҳоким билан, у киши «топилмагани» тақдирда. Ҳ. Мамадалиев билан албатта учрашишимиз кераклигини айтдик.

— Яхши. Сизлар редакцияда бўлиб тураверинглар, мен раҳбарлар билан хабарлашиб сизларга телефон қиламан, — деди ҳоким ёрдамчиси.

Туман газетаси таҳририятга қайтаётиб ҳамроҳимдан «бирров марказий кутубхонага кириб ўтсак» деб илтимос қилдим. Кутубхонанинг ўқув зали шундоқ ҳокимиятнинг ёнгинасида, туман халқ таълими бўлимининг чоғроғ бир хонасида жойлашган экан. Бу ерда бизни ёшлари бир жойга бориб қолган, нуроний бир онахон илиқ қарши олдилар. Отабекнинг айтишича, бу киши туманнинг энг яхши кутубхоначиларидан, умрининг деярли 35 йилини одамларга зиё улашишдек шарафли ишга бағишлаган Мўътабархон Аҳмедова эканлар.

Мўътабархон опадан туман раҳбарларидан кимлар кутубхонага аъзолигини сўрадик.

Ҳоким, Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати Олимжон ака Назаров аъзо эканлар. Яна туман маънавият ва маърифат маркази бошлиғи С. Отабоев, бош мутахассис Б. Мадаминов, туман халқ таълими бўлимининг мудири О. Алиев, ҳоким ўринбосарларидан М. Зияева.

— Ана шу бинонинг ҳаммаси кутубхонами? — қизиқсинаман.

— Қаёқда дейсиз, — дейди Мўътабархон опа, — 1992 йилда марказий кутубхона биносини ижтимоий таъминот бўлимига олиб қўйишган. Ҳозир бу ерда китобхонларга хизмат кўрсатиш бўлими жойлашган холос. Қолган бўлимлар, китоб захирамиз маданият саройида. Биз ишлаётган бу бино халқ таълими бўлимига қарайди. Ҳар йили икки-уч бор «хонани қачон бўшатасизлар?» дейишади. Худди бировнинг уйида ўтиргандек сезамиз ўзимизни. Кутубхонанинг тайинли биноси йўқлиги ҳақида юқорига ёздик ҳам. Қайтага номимиз «шикоятчи»га чиқиб, бир неча жойларда жавоб беришимизга тўғри келди.

Марказий кутубхона 351 минг 800 дона китоб хазинасига эга. Бу деган сўз туманда яшаётган ҳар уч кишига битта китоб тўғри келади.

Отабек билан таҳририятга қайтдик.

— Маънавиятга эътибор йўқ, — дейди муҳаррир, — сиз марказий нашрлар билан қизиқяпсиз. Бизнинг газетанинг тиражи ҳам жуда оз. Бор-йўғи 2500 нусха. Бу 142 минг аҳоли учун албатта етарлимас. Ўз номи билан туманнинг кўзгуси ҳисобланган газета камдан-кам хонадонларга кириб боряпти. Тумандаги 170 та ташкилотдан тўрттагинаси пул ўтказиш йўли билан туман газетасига обуна бўлганига, ҳатто жамоа хўжаликларидан бирида фақат бир киши — раиснинг ўзигина газетамизга обуна бўлганига нима дейсиз?

Отабек эртанги газетанинг хомаки саҳифасини ўқишга тутинди. Мен бўлсам «Бувайда кўзгуси»нинг кейинги сонларини варақлаб ўтирдим. Газетанинг шу йил 11 феврал сонидаги журналист Қ. Маматқулованинг «Китоб ўқийсизми?» деган мақоласи эътиборимни тортди. «Яқинда хизмат юзасидан туманимизнинг илғор хўжаликларидан бирида бўлиб, обуна билан қизиқдим, — деб ёзади Қизлархон. — «Аъзоларимиз газета ўқимаса ҳам бўлаверади. Янгиликларни ҳар куни мендан эшитиб туришади» дейди «Дўстлик» ширкатлар уюшмасининг раиси Абдужалил Ҳасанов. Ана билимдонлигу ана маънавий қиёфа!..»

Камина ўйлаб ўтирдим: Кўпчилик туманларда «урф» бўлган, хўжаликка вакил бериктишдек эскича иш услубидан воз кечишнинг фурсати келмадимикан? Бу нима, ўша хўжаликнинг раиси, муовини, қолаверса фаолларига ишонмасликми? Хўш, туманнинг бош врачи ёки суғурта идораси бошлиғини, мисол-да, бир хўжаликка «боғлаш» амалда нима беради? Ҳозир баъзи жойларда хўжалик қолиб ҳатто ҳар бир бригадага вакил қўйиш ҳоллари учраяпти. Яқинда, туманларнинг бирида касб-ҳунар мактаби директори билан гурунглашиб ўтирарканмиз, ходимлардан бири «сиз фалон бригадага «уполномчий» экансиз» деб қолди. «Вой-вуй, жонга тегди-ку, бу уполномчийлик» деди директор. Сўнг ходимига тайинлади. Ҳали кетаётиб бригадирга тайинлаб қўйинг, катталар суриштиргудек бўлишса мени ҳозиргина келиб-кетди, десин. Яна неча гектар жойда чала яганаси бор, ўти бор айтиб берсин.

Ана сизга вакиллик!

... Кечга томон ҳоким Олимжон ака Назаров ҳузурларида бўлдик.

— «Қишлоқ ҳаёти»га албатта обуна бўламиз, — деди Олимжон ака. Кейин ёрдамчисига тайинлади. — кечки йиғилишимизга хўжалик раҳбарларининг муовинларини ҳам таклиф қилинглар. «Қишлоқ ҳаёти»га камида 500 дона обуна бўлишимиз керак.

«Ишқилиб, бу меҳмоннинг «юзи» учун айтилган гап бўлмасинда» ўйладим мен. Қани ҳокимнинг сўзи нечоғли самимий эканлигини кўрамиз-да. Яна бир неча кундан кейин Бувайдага қўнғироқ қиламан. Вақт одил ҳакам...

Ортиқали НОМОЗОВ.

Ангренлик Хилби момо Ўринбоева шу йил роппа-роса юз ёшга тўлди. Ҳаётига битикланган умр хирожларини асрдан-асрга олиб ўтди. Юзларидаги табаррук ажинлар, муштдеккина жуссаси узра бошига ташланган оппоқ рўмол, фақат ўзигагина ярашиб турган ним табассум биз замондошларга аломат дунёнинг нақадар аломатлигидан сабоқ бериши турган гап. Қизиқ, энг кенжа чеварасининг қўлларидан гул олаётган юз ёшли ушбу онахоннинг хаёлидан нималар ўтмоқда экан?...

...Эҳтимол, шу ҳаётга келганлиги, асрга тенг умр кўрганлиги учун Оллоҳга шукроналар айтиб, юртнинг хотиржамлигини, дастурхонларнинг тўкин-сочинлигини, невара-чевараларининг бахтини тилаётгандир... Алқисса ҳар биримизга Хилби момонинг умри насиб этсин. Онахон асрдан-асрга ўтиб бораверсин.

П.ЭРГАШЕВ олган сурат

АҚЛ БИЛАН МОЛ ЙИҒСА БЎЛУР, АММО МОЛ БИЛАН АҚЛ ЙИҒИБ БЎЛМАС

ЖУМА ЎГИТЛАРИ

- **Энг қаттол душман — ўз ичингдаги нафсингдир.**
- **Узоқ вақт қулликда юрган одамлар қўлидаги кишанга муҳаббат қўядилар.**
- **Бу дунёда биз муҳаббат қўйган нарсаларнинг ҳаммаси алдамчи, бизни ташлаб кетади. Фақат Яратганга бўлган муҳаббатгина ҳақиқатдир.**
- **Миллатнинг улуғи мартабасини, саодатини сақламоқ, унинг дардларига дармон бўлмоқ вазифангиздир.**
- **Дангасалар доимо нимадир қилмоқчи бўладилар.**
- **Яхшилар одамни, донолар Ватанни хорликда ташлаб қочмайдилар.**
- **Одамнинг яхшиси савобталабдур, ёмони эса кўзингизга тикилиб, ёлғон гапиргани.**

«ҲАДИСЛАР»дан.

МЕҲМОН

Ҳикоя

Ойлик маошни, бунинг устига касаллик варақасига тўланадиган тўловни ҳам олиб, энди хонамга кириб, жойимга ўтирувдим ҳамки, ҳамхонам Салим ака:

— Бугун, оғайни, бизникига бир меҳмондорчиликка ўтсангиз. Мана, икки йилдирки, бир хонада ишлаймизу бизникига ўтганингиз йўқ. Бугун йўқ демайсиз, Азизжон укам, — деб қолди.

Вой товба, бу ўзимизнинг Салим акамми? Бир тийинни... тфу, ҳозир бир тийин борми, бир сўмни минг жойидан тугиб ташлайдиган, элга қўшилмайдиган, ходимларимизнинг бирортасининг туғилган кунига пул тўплайдиган бўлсак аллақачон қуённинг расмини чизиб қоладиган Салим ака шунақа деяптими?

— Азизжон, йўқ деманг. Хўп дея қолинг. Келинойингизга ҳам айтиб қўйганман. Бормасангиз қаттиқ хафа бўлади.

Эртага борарман, — дедим мен ҳозиргина олган маошимни хаёлан чамалаб.

— Йўқ, бугун борасиз, ука. Бугун меҳмоним бўласиз. Сўзимни қайтарсангиз қаттиқ хафа бўламан, ука.

Мен ҳозиргина телефон қилиб келинойингизга айтиб қўйдим. Тайёргарликни бошлаб юбор. Бугун бизникига қадрдон укаларимдан бири боради, дедим. Энди бормасангиз бўлмайди.

— Хўп, — дедим мен жилмайиб. — Борсак бораверамиз-да, ака. Қайтага уйингизни кўраман.

— Яшанг, ука. Бир дам олиб келасиз-да. Лекин энди йўқ демайсиз. Йигит киши сўзидан, арслон изидан қайтмас, деганлар. Сиз Азизжон, арслонсиз, э, йўқ, йигитсиз укам. Э, йўқ, шерсиз, шер!

Чап қўлимни илкис кўтариб қарадим: соат ўн бир ярим. Тушлик маҳали, одатда ўн бир яримдаёқ аллақаёққа жўнаб қоладиган Салим ака, бугун... беш дақиқа кам ўн икки бўлди ҳамки, иш жойидан қўзғалгани йўқ. Мана, ниҳоят соат ўн иккига занг урганда ўрнидан туриб, қўлини ишқалар экан, Азизжон, мана энди тушлик қилсак ҳам бўлар, деди. Келинг, яхшилаб бир тушлик қилиб олайлик.

Икковимиз тушлик қилдик. Салим ака бир паловхўрлик қилайлик, деди. Икковимизга уч кишилик палов олдим. Сўнгра у киши: Шашлик бўлса ҳам ёмон бўлмас-а, Азизжон, деди. Шашлик ҳам олинди. Албатта менинг ҳисобимдан. Ахир Салим аканикига меҳмонга бораётган бўлсаму унга пул тўлатиб ўтирсам яхши бўлмас.

Соат беш бўлганда икковимиз ўрнимиздан қўзғалдик.

— Бизникига меҳмондорчиликка бориш ёдингиздан чиқиб қолмасин, мабодо Азизжон, дея эслатди Салим ака. — Бир яйраб келасиз. Янгангиз паловни шунақа қийиб ташлайдики, асти қўяверасиз.

Икковлашиб кўчага чиқдик. Автобус ҳадеганда келавермади. «Такси ушламасак бўлмайди, — деди Салим ака. — Ахир одам деган ҳар замонда бир таксида ҳам уйига бориб туриши керакда. Бўлмаса одамнинг қадри кетади...»

Такси келди. Ўтирдик.

— Бозорга ҳайда, — деди Салим ака ҳайдовчига. — Уйга меҳмон бораяпти. Ул-бул олмасак бўлмас. Ким билади, хотин майда-чуйда олганми, олмаганми. Олмаган бўлса... уялиб қолсак бўлмас, ахир...

Такси бозор томонга йўл олди. Лекин таксиларни биласизку, тўғри йўл қолиб эгри-бугри йўллардан юради. Бу сафар ҳам шундай бўлди. Ниҳоят, бозорга етиб келдик.

— Неча сўм бўлади? — сўради Салим ака ҳайдовчидан. — Роса айлантирдинг-да ўзинг ҳам.

— Уч юз сўм!

— Бўпти тўлаймиз. Лекин бошқа сафар бундай қилмагин.

Салим ака узоқ вақт чўнтагини кавлади, сўнгра бошқасига қўл суқди, — бунисидан ҳам пул чиқмади. Англадимки, пул тўлаш бу сафар ҳам биздан бўлишини. Ахир меҳмонга бораётган мен-ку, деб ўйладим. — Мезбонга пул тўлатиб ўтириш...»

Бозорга кирдик. Уч кило қўй гўшти олмасак бўлмас, — деди Салим ака.

Бозор оралаб гўштнинг энг сарасини танладик. Килоси беш юз сўмдан экан.

— Яхши жойидан қўй, — деди Салим ака қассобга. — Бугун меникига энг қадрдон укам меҳмон бўлиб бораяпти. Қуруқ суяк бўлмасин тағин.

Қассоб гўштнинг энг сара жойидан қирқиб берди. Салим аканинг пули бу сафар ҳам ҳадеганда чиқа қолмади. Пулини мен тўладим. Ахир меҳмонга бораяпман-ку, қуруқ қўл билан меҳмонга бориб бўладими?!

— Энди «мўйсафид»дан ҳам тўрттасини олмасак бўлмас, — деди Салим ака. — Бир яйраб ўтирамиз-да, укам. Ҳозирги ароқларнинг ҳаммаси кучсиз. Тўрттаси биттасига арзийди.

«Мўйсафид»нинг ҳам зўридан, чет элникидан олдик. Пулини мен тўладим. Ароқни Салим аканинг халтасига солиб олдик. У чўнтагидан анча ғижимланган рўйхат чиқарди.

— Энди уч кило олма, уч кило анор, кўкат, олтита тандир нон, тўрт кило гуруч... — деди Салим ака.

Яна пулини мен тўладим. Бозордан чиқишда Салим ака такси тўхтатмоқчи эди, мен унга пулимнинг тугаганини шипшитиб қўйдим. Буни эшитгач, «Э, таксидан кўра автобус қулай. Таксидан сўнг аслида автобус миниш керак, Азизжон, — деди Салим ака. — Таксичилар одамни алдайди».

Автобусда Салим аканинг уйи томон кетдик. Бир амаллаб етиб ҳам келдик. Салим ака бизни қарши олган хотинига олиб келган нарсаларини тутқазар экан, оғзининг таноби қочиб, деди:

— Хотин, бугун бизникига азиз меҳмон келади. Энди зиёфатни зўр қил. Қани, укам, уйга... бир яйраймиз-да...

Мен эндигина бир пиёла чойни қўлга олган эдим ҳамки, ташқарида ҳовли қўнғироғи жиринглаб қолди. Салим ака ташқарига шоша-пиша отилди-да, хурсанд ҳолда қайтди.

— Азизжон, сиз ажойиб йигитсиз-да. Қадами қутлуғ йигитсиз. Бошлиғимиз Тўра Раҳимович ўринбосари Ҳасановни эргаштириб келибдилар. Сиз энди нима қиласиз, бирга ўтиравера-сизми? Ё... бошқа хонага жой қилиб берайми? Ёки...

— Мен кетаман, Салим ака. Биласиз-ку мени...

— Биламан, сиз катталар олдида ўзингизни ноқулай ҳис қиласиз.

— Шундай...

— Ўзингиз биласиз, укам. Аммо кетсангиз қандай бўларкин... Бир меҳмон қилиш ниятим бор эди-да. Лекин кетаман, десангиз нима ҳам дердим. Бўлмасам бундай қиламиз. Меҳмонга бошқа сафар келасиз, укам. Ўшанда бир яйраб отамлашамиз. Узр, укам, узр.

Мен Салим аканикидан чўнтакда бир мири йўқ шалпайиб чиқдим. Алламаҳалда пою пиёда йўл босиб, базўр уйга етиб келдим. Хотиним эшикни очаркан, саволга тутди:

— Ярим кечаларда қаёқдан, дадаси?

— Меҳмондорчиликдан, — дедим сўниқ тиржайиб. — Меҳмондорчиликдан, хотин!

Абдулла БОБОЁРОВ.

ЗАРМИТАН ҚАТИҒИ

Ривоят ва ҳақиқат

Зарафшон дарёси соҳилида жойлашган Зармитан қишлоғи ғарб ва шимолий томондан Зарафшон дарёси, шарқ ва жануб томондан Руҳобод ариғи билан чегараланган. Бу қишлоқ тахминан VI аср охири ва VII асрнинг бошларида арабларнинг кўчманчи «митан» қабиласидан ташкил топган, дейишади.

Бу қабила деҳқончилик, чорвачилик ва ҳунармандчилик билан шуғулланган. Тадбиркор, меҳнатсевар, меҳр оқибатли бўлганлиги боис бой-бадавлат яшаган.

Қабила Зарафшон дарёси бўйида жойлашганлиги сабабли ўз қишлоғини Зармитан деб атаган. Бу қишлоқнинг атрофдагиларидан фарқли томони шундаки, аёллари ўта тадбиркор бўлишган. Айниқса, қатиқ ва чакка тайёрлашда рақобат кучли бўлган ва бу кўп йиллар сир тутиб келинган. Ўша даврларда молларга едириладиган озуқада бирор сир бор деб ўйлашган. XII-XIII асрларга келиб зармитанликлар қатиқ тайёрлаш усулларини сир сақлашни мустаҳкамлаш мақсадида турли ривоятларни ишга солганлар. Бундан 650 йиллар муқаддам Зармитан яқинида тариқат илмининг донишманди Баҳовуддин Нақшбанд ҳазратлари яшаганлар. Кунларнинг бирида ҳазрат бузоқларини йўқотиб қўядилар. Излаб Зармитанга келадилар. Қишлоқлардагилар у кишини жуда олижаноблик билан кутиб олиб, меҳмондорчиликни жойига қўядилар. Қатиқ билан ҳам сийлайдилар. Кейин бузоқнинг қайси томонга кетганлигини айтадилар. Ана ўшанда Баҳовуддин хурсанд бўлиб: «Топганларинг зар бўлсин, қатиқларинг метин бўлсин» дея дуо қилганмишлар.

Шунга ўхшаш бошқа ривоятлар ҳам борлигидан атрофдаги қишлоқ аҳолиси қатиқни етиштириш усулларининг нимада эканлиги билан қизиқмаган. Қатиқ тайёрлаш усулларини сир сақлаш яқин йилларгача давом этди. Эндиликда шундай маҳсулот Навоий, Бухоро ва бошқа вилоятларнинг ҳамма қишлоқ, шаҳарларида ҳам «Зармитан қатиғи» номи билан тайёрланяпти.

А. БАҲРИДДИНОВ.
Б. ЭГАМОВ.

«ЭКОСАН»НИНГ ЯНГИ ТАШАББУСИ

РЕСПУБЛИКА ТАНЛОВИГА МАРҲАМАТ!

«ЭКОСАН» Халқаро жамғармаси мамлакатимизда экология билан боғлиқ долзарб муаммоларга кенг жамоатчилик диққат-эътиборини қаратиш, уларнинг ечимини топишга муносиб ҳисса қўшиб келмоқда. Хусусан, республикамиз ҳукумати томонидан тасдиқланган «Экология ва саломатлик кунлари» дастури доирасидаги долзарб масалалар жамғарма раҳбарияти, мутахассисларининг диққат-эътиборида бўлаяпти. Бу ташкилот хайрия тадбирларида ҳам фаол иштирок этмоқда. Шу жумладан, экологик жиҳатдан носоз минтақада яшовчи аҳолига тиббий хизмат кўрсатишни яхшилаш ва бошқа масалаларда кўмаклашиш учун қарийб 70 миллион сўм миқдорда хайрия ёрдами берилди.

Яқинда «ЭКОСАН» Халқаро жамғармаси яна бир янги ташаббус билан чиқди. Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси, «Ўзтелерадиокомпания», Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси билан биргаликда атроф-муҳит, инсон саломатлиги муаммоларини ёритиш юзасидан энг яхши журналистик ишларни аниқлаш ҳамда рағбатлантириш бўйича республика танловини ўтказишга қарор қилинди. Бу танловга 1 июлдан то келгуси йилнинг 1 май кунига қадар матбуотда эълон қилинган ва радиода эшиттирилиб, телевидениеда намойиш эттирилган асарлар тавсия этилади. Аҳолининг экологик маданиятини ошириш, ёш авлодни атроф-муҳитга меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялаш, маиший ва маҳаллий чиқиндиларни йиғиб уларни йўқотиш ва бошқа долзарб муаммолар ўз ифодасини топган журналистик ишларни рағбатлантириш учун учта мукофот белгиланган.

Биринчи ўрин — «ЭКОСАН» Халқаро жамғармасининг I даражали диплом ва энг кам иш ҳақининг 100 баравари миқдоридаги мукофот;

Иккинчи ўрин — «ЭКОСАН» Халқаро жамғармасининг II даражали диплом ва энг кам иш ҳақининг 50 баравари миқдоридаги мукофот;

Учинчи ўрин — «ЭКОСАН» Халқаро жамғармасининг III даражали диплом ва энг кам иш ҳақининг 25 баравари миқдоридаги мукофот.

Ушбу танловда таҳририятлар, ижодий гуруҳлар ва алоҳида муаллифлар иштирок этишлари мумкин.

Инсон билан ҳайвонот олами бир-бири билан боғланиб кетган. Бир-бирисиз яшай олмайди десак ҳам ишонаверинг. Жажжигина қизалоқ табиатнинг энг гўзал жонивори — товус билан дўст тутиндими, билингки, ҳайвонот оламида ҳам инсонникига ўхшаган ҳис-туйғу, эзгулик ҳамда яхшиликка ташналик бор. Бусиз ҳаётни тасаввур этиб бўлмайди. Сиз билан биз яшаб турган дунё аслида жониворлар олами билан инсоният ўртасидаги ўзаро тушуниш, дўстлашиш сабоқлари билан гўзал.

Ҳ.АВВАЛОВ олган сурат.

ТЕРАКДАН «ЯСАЛГАН»... «НЕКСИЯ»

«Мерседес», «Форд», «Вольво», «Тойота» русумли хориж уловлари ўз йўлига-ю, ўзимизнинг «Нексия» кўзимизга иссиқ кўринадиган бўлаётир. Чекка қишлоқ гузарида суҳбатлашиб турганимизда ёнимиздан етмиш ёшлар чамасидаги нуроний чол «Нексия»ни ғизиллатиб ўтиб қолди. Табиийки хизмат сафарида бўлганим, кумуш соқолли қарияни танимаганим учун «Нексия» ортидан кўпроқ мен ҳайрат билан қараб қолдим. Беихтиёр:

— Отахоннинг хусусий фирмаси борми? — деб юбордим. Хитобим негадир ҳамсуҳбатларимнинг кулгисини қистади. Улардан бири нимтабассум билан:

— Мухбир оға! Сиз айнан оқсоқолга тегишли «фирма»нинг соясида турибсиз! - деди. Таажжубим ортганини сезгач, йўл четидаги азамат теракларга ишора қилди:

— Оқсоқол эсини таниганидан бери терак экиб келар экан. Эллигинчи йилларнинг бошида терак сотиб, мотоцикл, ундан сўнг «Победа» машина олган. «Жигули» ҳам минди. Мана, энди «Нексия»ни ғизиллатиб юрипти!

Шу куни қишлоқ турмуши билан боғлиқ анча янгиликлардан бохабар бўлдик, деҳқонлар ҳаётига кириб келаётган бозор муносабатларини

Қойил!

баҳоли қудрат ўргандик. Аммо куни бўйи «терак мавзуси» фикримни эгаллаб олди. Тўғри, ўша отахон терак ўстиришдан ташқари сўқимга новвос боқиб ҳам даромад олар экан. Айни чоғда терак ўстириш ўта фойдали иш бўлиб чиқди. Мен овулни айланиб, махсус тераксорларни кўрдим. Бир гектар тераксорда ўртача 6 минг туп кўчат ўсаётган экан. Келинг, шу тераксор мисолида бир ҳисоб китоб қилиб кўрайлик. Биз кўрган жойларда терак қаламчалари бир қадар шаклланганида ўтқазилиб, ўн йиллар атрофида дарахт бемалол иморатга ишлатса бўладиган мақомга келар экан.

Эртасига Қорақалпоғистон жанубидаги ёғоч бозорларидан бирида бўлдим. Ўн йиллик теракни чамалаб нархини сўрадим:

— Уч ярим минг сўрайман! - деди сотувчи. — Кўпроқ олсангиз, уч мингдан бераман. Лекин бу баҳодан бир сўм ҳам камайтирмайман!

Энди 1 гектар тераксордаги 6 минг туп дарахтни пулга чақайлик. Қанча бўлади? Роппа-роса 18 миллион сўм! Агар шу даромадни 10 йилга тақсимлайдиган бўлсак, бир гектар тераксор йилига 1 миллион 800 минг сўм фойда келтирган бўлади. Демак терак ўстиришга эътиборни янада кучайтирсак, ноёб бинокорлик ашёси ҳам, ғазнамизга тушадиган даромад ҳам биз кўрган отахон сингари «Нексия»ни ғизиллатадиганлар ҳам кўпаяди.

Янгибой ҚЎЧҚОРОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

«АЛАН СЕРВИС» АЖ
барча турдаги
тракторлар
эҳтиёт қисмларини
таклиф этади

Дўконимизда ҳамиша Т-28, МТЗ-80, «Алтай» ва бошқа русумли тракторларнинг 500дан ортиқ эҳтиёт қисмлари пул ўтказиш йўли билан сотилади

Манзил: Тошкент шаҳри, Жарқўрғон кўчаси, 43-уй. «Сельхозапчасти» бекати. Телефон: (3712) 96-63-21, 191-93-82.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

МУАССИСЛАР — *Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, «Ўзпахтасаноат-сотиш» уюшмаси, «Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг» компанияси, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.*

МАНЗИЛИМИЗ:
700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

Телефонлар: муҳаррир ўринбосарлари — 133-16-27, 133-44-43, масъул котиб — 133-09-93, ижодий гуруҳлар: агросаноат мажмуи — 136-54-51, ижтимоий ҳаёт ва ҳуқуқ — 136-56-30, молиявий хизмат — 136-56-36, макроиқтисодиёт — 136-56-25, маънавият-маърифат ва спорт — 136-54-51, хатлар ва вилоят мухбирлари билан ишлаш — 136-54-42.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

«Қишлоқ ҳаёти» материалларини кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.

Рўйхатдан ўтиш тартиб рақами 00006. Буюртма Г— 0538, ҳажми 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 21.30

1 2 3 3 4 6.